

URTX

U

NA OBRA

D'ANTONI QUERALT A CAVALL

DE LLEIDA I TORTOSA

Jacobo Vidal Franquet

UNA OBRA D'ANTONI QUERALT A CAVALL DE LLEIDA I TORTOSA

Jacobo Vidal Franquet

Doctor en història
de l'art. Projecte
de recerca HUM 2006-
07870/ARTE

Abstract

En este artículo se da a conocer la información disponible sobre la construcción de una acequia en el lugar de Aldover, perteneciente al término general de la ciudad de Tortosa, en los primeros años del siglo XV. Especialmente, se resalta la importancia que tuvieron esta y otras obras alejadas de la "gran" arquitectura de la época en el trabajo de los maestros de la construcción de la Edad Media y la Moderna. En este caso, destaca la participación de Antoni Queralt, oriundo de la Espluga Calba y maestro mayor de las catedrales de Tortosa y Lleida.

This article presents the available information about the construction, at the beginning of the 15th century, of an irrigation channel in Aldover, part of the general municipal area of the city of Tortosa. The importance that this and other works far from the "great" architecture of the epoch had on the work of the master builders in the Middle Ages and Modern period is emphasised. In this case, the participation of Antoni Queralt, from L'Espluga Calba and maestro mayor (high master) of the cathedrals in Tortosa in Lleida is highlighted.

Paraules clau

Arquitectura, enginyeria, gòtic, renaixement, mestres de la construcció.

Introducció

Els historiadors de l'art i de l'arquitectura medieval hem dedicat molt de temps i molts d'esforços a estudiar quina mena de tipologies presenten els edificis d'aquests segles, quina mena d'espais, d'arcs, de columnes, de pilastres, de capitells i de motllures els defineixen i, sobretot, ens hem dedicat a analitzar la decoració d'aquells temples –especialment– i d'aquelles construccions civils. Els fruits d'aquest gran esforç han estat bons i abundosos. Tanmateix, val a dir que la insistència en aquestes qüestions potser ens ha fet oblidar altres aspectes de l'activitat dels mestres d'obra medievals, uns més "tècnics", altres simplement més "mecànics", i sovint menys espectaculars, que van ser essencials en el desenvolupament de l'ofici, i, encara més, en la creació dels paisatges urbans i periurbans dels nostres països durant l'Edat Mitjana.¹

En aquest estudi, que forma part d'un de més ampli realitzat conjuntament amb el Dr. Antoni Conejo, donaré a conèixer la documentació que he pogut aplegar sobre una de les obres en què va participar l'excel·lent "arquitecte" Antoni Queralt a cavall de les ciutats de Lleida i Tortosa i que forma part d'aquest tipus de treballs habitualment negligits pels historiadors de l'art. Concretament, es tracta de la construcció de la "sèquia d'Aldover", un dels llocs de l'ampli terme general tortosí.

Apunts sobre el "lleidatà" Antoni Queralt

No empro l'apel·latiu "lleidatà" en referència a Antoni Queralt amb la intenció de portar-li la contrària al Dr. Joan Yeguas, que en un recent article l'ha anomenat "valencià".² Queralt era, l'any 1495, un dels quatre pedrapiquers del gremi de València,³ fet que, com ha escrit aquest autor, només vol dir una cosa: "que ha-

via passat l'examen de l'ofici a la capital del Túria".⁴ A més, com ja havia suggerit el Dr. A. Zaragoza, el més probable és que Queralt s'hagués format en el cercle d'un dels mestres més importants del seu temps, el també "valencià", tot i que oriünd de Girona, Pere Compte.⁵ De fet, hi ha molts indicis que apunten en aquesta direcció, entre els quals podem destacar un document de l'any 1490 en què Queralt és citat com a lloctinent de mestre de la Seu de Tortosa. I el mestre de la seu de Tortosa era, per aquelles calendes, Pere Compte. La seua estreta relació, doncs, està certificada documentalment.⁶

Tot i això, el més probable és que Queralt fos natural de les terres de Ponent. En concret, de l'Esplugua Calba. El fet es desprèn d'un document de l'Arxiu Capitular de Tortosa, datat el 4 de novembre de 1491, en què Antoni Queralt, *architector, habitator Dertuse*, soluciona amb la seua germana Caterina i el seu cunyat Julià un assumpte relacionat amb la darrera voluntat de la seua mare, Francesca, difunta, vídua de l'agricultor Julià Queralt. A excepció del pedrapiquer, que com acabem de dir era habitant de Tortosa, tots els altres personatges són del *loci de la Spluga Calva*, indret en què l'esmentada Francesca havia dictat testament el 26 de desembre de l'any 1475.⁷ El mestre, doncs, sembla oriünd d'aquesta petita població del bisbat de Lleida. Ara bé: malgrat que aquesta zona sigui rica en pedra i pedreres, i que, per tant, sigui probable alguna experiència anterior en el tall de la pedra, la formació de Queralt ha de continuar vinculada, sens dubte, al centre valencià.

No sabem la data en què Queralt va marxar a la ciutat del Túria, llavors esplendorosa i potent,⁸ però, com acabem de dir, sembla clar que va ser en aquesta ciutat, capdavantera en el desenvolupament de l'estereotomia,⁹ que es va desenvolupar la seua formació. També hem dit que a partir del 1490 va ser el lloctinent de Pere Compte en el mestratge de la Seu de Tortosa; cal afegir que, segurament, va exercir la direcció a peu d'obra de la fàbrica tortosina des d'aquest mateix moment, ja que en els capítols pactats entre Compte, els responsables de les obres i el procurador de mossèn Joan Girona, protonotari apostòlic i pagador de bona part del primer tram de la nau del temple, s'especifica que el mestre major, ocupat en *altres magisteris e obres per la magestat del senyor rey, Capítol e ciutat de València*, s'encarregaria de buscar una *persona àbil e sufficientíssima* que es fes càrrec del dia a dia de l'obra.¹⁰ Queralt va acabar esdevenint mestre major de la Seu dertosense el 1495, si no abans.¹¹ En aquest moment, a l'edifici, es va concloure el primer tram de la nau i, sobretot, va construir-se la capella del Roser –la primera de la nau pel carrer de l'epístola–, coberta amb una esplèndida volta de creueria amb tercelets, probablement dissenyada per Compte i construïda sota la direcció habitual de Queralt.¹² Des del 1494, a més, era mestre major de la Seu Vella de Lleida.¹³

La primera autora en relacionar el mestre del gremi de València i de la Seu de Lleida amb el de la Seu de Tortosa, l'any 2001, va ser la Dra. F. Español, que també li ha atribuït la responsabilitat en l'elecció del model per als pulpits de la catedral de la ciutat de l'Ebre

¹ Entre altres treballs que donen importància a aquests aspectes, cfr. C. GÓMEZ URDÁÑEZ, "Artistas-ingenieros en Zaragoza en el siglo XVI", dins *Jerónimo Zurita. Su época y su escuela*, Zaragoza, 1986, p. 467-474; A. SERRA DEFILIS, "Caminos, acequias y puentes. Las actividades de los maestros de obras en la ciudad y el territorio de Valencia (s. XIV y XV)", dins *Historia de la ciudad. II. Territorio, sociedad y patrimonio*, València, 2002, p. 107-124; A. ZARAGOZÁ, *Arquitectura gótica valenciana*, València, 2004 (2a ed. revisada).

² J. YEGUAS, "Obres al convent de Bellpuig", dins *Urtx*, 17 (2004), p. 128-160.

³ M. FALOMIR, *Arte en Valencia, 1472-1522*, València, 1996, p. 201, doc. 19.

⁴ J. YEGUAS, "Obres...", p. 131.

⁵ A. ZARAGOZÁ, "El arte de corte de piedras en la arquitectura valenciana del cuatrocientos: Pere Compte y su círculo", dins *El Mediterráneo y el arte español. Actas del XI congreso del CEHA*, València, 1996, p. 71-79.

⁶ J. VIDAL, "Pere Compte, mestre major de l'obra de la Seu de Tortosa", dins *Anuario de Estudios Medievales*, 35/1 (2005), p. 403-431; el document a AHCTE (Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre), Fons notarial de Tortosa (secció històrica), Signatura 1237, ms. 104.

⁷ Arxiu Capitular de Tortosa (ACTo), Jaume Terça, 15, s/f.

⁸ Sobre el món artístic a la València d'aquesta època cfr. M. FALOMIR, *Arte en Valencia...*

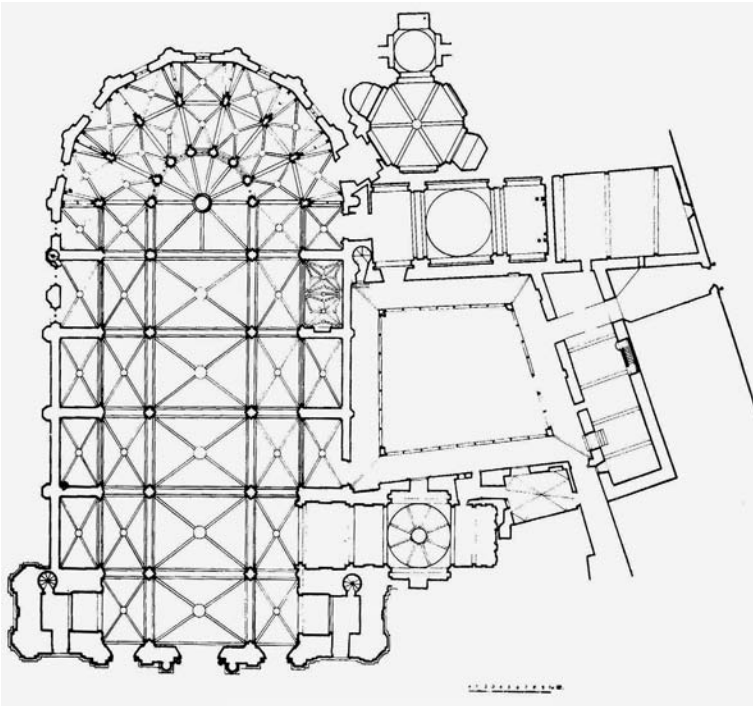
⁹ Cfr. alguns dels diversos treballs d'A. ZARAGOZÁ sobre aquesta qüestió: "El arte de corte de piedras en la arquitectura valenciana del cuatrocientos: Francesch Baldomar y el inicio de la estereotomia moderna", dins *Actas del I Congreso de Historia del Arte Valenciano*, València, 1993, p. 97-104; "El arte de corte de piedras en la arquitectura valenciana del cuatrocientos: Pere Compte..."; "Juegos matemáticos; aplicaciones geométricas de los maestros del gótico en el episodio valenciano", dins J. YARZA i F. FITÉ (editors), *L'Artista-Artesà Medieval a la Corona d'Aragó*, Lleida, 1999, p. 183-210; *Arquitectura gótica...*

¹⁰ J. VIDAL, "Pere Compte...", p. 414-417.

¹¹ V. ALMUNI, "La catedral de Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*, 1, Barcelona, 2002, p. 333, 342.

¹² J. VIDAL, "Pere Compte..."

¹³ G. ALONSO, *Los maestros de la "Seu Vella de Lleida" y sus colaboradores*, Lleida, 1976, p. 185-206.

Planta de la catedral de Tortosa.

(ca. 1500), els quals serien un desenvolupament d'un de més antic (ca. 1440) de la catedral de la ciutat del Segre.¹⁴ Altres autors li han atribuït treballs o han donat informacions sobre la seua activitat en aquestes zones entre els anys 1490 i 1515, moment en què consta que ja era difunt.¹⁵ D'entre aquestes altres activitats destaca, per sobre de tot, el seu paper com a mestre del convent de Bellpuig.¹⁶

Antoni Queralt a la sèquia d'Aldover

Però, com acabem de dir, a banda d'aquestes obres "espectaculars", o més interessants per

als historiadors de l'art, Queralt va ser un professional que també va dedicar part del seu temps a exercir tasques d'allò que avui anomenaríem un "enginyer", i que en aquell moment eren realitzades pels mestres de nivell, o de "llivell", o d'aigües i fonts, ofici que moltes vegades estava vinculat als mestres de cases i els pedrapiquers.¹⁷ En aquest camp, una de les obres més destacades en què va participar va ser la construcció del que els documents anomenen "sèquia d'Aldover".

Aquest canal, que podríem vincular hipotèticament als vestigis d'una sèquia "romana" que cita el canonge Cortès a la seua inèdita *Historia de la ciudad de Tortosa y de la región Ilergavonia, que comprendía lo que hoy contiene su obispado* (1747),¹⁸ cal relacionar-lo necessàriament amb el complex de l'assut i sèquies de Xerta-Tivenys, una empresa gegantina que la universitat de Tortosa va tractar de posar en marxa des de mitjan segle XIV i que només va arribar a bon port a partir de la segona meitat del segle XIX. Malgrat que gairebé sempre aquests intents constructius van tenir lloc a l'altura del coll de Som (al nord dels llocs de Xerta i Tivenys), en algunes ocasions la sèquia del marge esquerre de l'Ebre va intentar construir-se des de la Rojal (al sud de Tivenys) i la del marge dret des de l'estret d'Aldover, indret situat al sud d'aquest lloc del terme tortosí, el qual, al seu torn, està situat uns kilòmetres al sud de Xerta.¹⁹

Les provisions (acords) municipals de la ciutat de Tortosa, entre els anys 1497 i 1543, es van perdre al segle XIX. A causa d'això, la informació que posseïm sobre la construcció d'aquesta sèquia no és gaire abundant: l'únic que sabem amb seguretat és

¹⁴ F. ESPAÑOL, "La escultura tardogòtica en la Corona de Aragón", dins *Actas del Congreso Internacional sobre Gil de Siloé y la Escultura de su época*, Burgos, 2001, p. 326, 330-331. La relació dels púlpits dels dos edificis ja havia estat anunciada en un treball anterior de la mateixa autora ("Un púlpito gòtico de la catedral de Lérida en la obra del escultor Jordi Safont", dins *Boletín del Museo e Instituto Camón Aznar*, 40 (1990), pàg. 21-43), que vincula aquesta relació amb Antoni Queralt a partir de la seua aparició en el fogatge tortosí del 1497. En referència a l'escultura de les trones de Tortosa, cfr. algunes consideracions, amb un petit estat de la qüestió, a J. VIDAL, "L'escultura gòtica tardana a Tortosa", dins *L'art gòtic a Catalunya. Escultura*, 2, Barcelona, 2007 (en premsa)

¹⁵ M. FALOMIR, *Arte en Valencia...*, passim; S. J. ROVIRA I J. H. MUÑOZ, *Art i artistes a Tortosa durant l'època moderna*, Tortosa, 1999, p. 37-38; A. CONEJO, *L'antic hospital de Santa Maria. Seu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs*, Lleida, 2002, p. 97-114; F. FITÉ, "Els mestres d'obra d'època medieval (segles XIII-XV)", dins *Seu Vella. L'esplendor retrobada* (catàleg de l'exposició), Lleida, 2003, p. 61; J. VIDAL, "Pere Compte...", passim; J. VIDAL, "Assaig de panorama de les arts a la Tortosa del Renaixement", dins E. QUEROL I J. VIDAL, *Cultura i art a la Tortosa del Renaixement*, Tortosa, 2005, passim.

¹⁶ Cfr. J. YEGUAS, *Llibre ver del convent de Bellpuig*, Tàrraga, 2003; "Obres..."

¹⁷ Sobre el paper dels mestres de la construcció com a anivelladors d'aigües, cfr. les consideracions d'A. ZARAGOZÀ, *Arquitectura gòtica...*, p. 200-206; cfr. també T. GLICK, *Regadío y sociedad en la Valencia medieval*, València, 1988.

¹⁸ Cfr. E. QUEROL, *Tortosa, república literària (1475-1800)*, Tortosa, 1999, p. 366-367.

¹⁹ Sobre la construcció de l'assut de Tortosa i les seues sèquies, cfr. J. VIDAL, *Les obres de la ciutat (l'activitat constructiva i urbanística de la universitat de Tortosa a la Baixa Edat Mitjana)*, 2 vol., Barcelona (tesi doctoral inèdita, UB), 2006, I, p. 297-334; J. VIDAL, *La construcció de l'assut i sèquies de Xerta-Tivenys (Tortosa) a la Baixa Edat Mitjana. De la promoció municipal a l'episcopal*, Benicarló, 2006; i J. VIDAL, "L'assut i les sèquies del tram baix de l'Ebre als segles XIV i XV", dins *Recerca*, 10 (2006), p. 59-102; la notícia de la construcció d'una sèquia a Aldover, a J. VIDAL, "Assaig de panorama...", p. 161-162.

que a partir del gener del 1504 s'inicia la construcció d'una sèquia entre Aldover i Jesús, segurament destinada al regadiu mitjançant la captació directa d'aigua de l'Ebre; probablement l'obra encara no havia estat completada el 1512.²⁰ També sabem que va confeccionar-se un llibre en el qual s'anaven anotant totes les rebudes i despeses derivades d'aquesta important empresa.²¹ És aquest llibre d'obres allò que ens ha permès copsar el destacat paper que hi va jugar el mestre Antoni Queralt.

Efectivament, les anotacions de l'escrivà deixen meridianament clara la transcendència de la tasca realitzada per Queralt, malgrat que, val a dir-ho, ell no era el mestre principal de l'obra. De fet, pareix que el mestre major de la construcció era un palafanguer, el mestre Lluç, àlies *Ramon Colom*; Francesc Bruch,

²⁰ A la documentació no hi ha referències clares a la construcció d'un assut o una peixera, i sabem que els mestres medievals actius a les sèquies de Tortosa, en algunes ocasions, consideraren factible la construcció d'aquestes vies de transport d'aigua sense la prèvia construcció d'estructures per a derivar-la. Malgrat tot, al llibre de l'obra hi ha una referència a una estacada (f. 27r), i cal tenir en compte que els assuts (o peixeres) construïts en aquella època acostumaven a ser estructures senzilles bastides amb estacades i pedra irregular (cfr., per exemple, *Los Veintiún libros de los Ingenios y Máquinas de Juanelo Turriano* (Transcripción del manuscrito con Prólogo de PEDRO LAÍN ENTRALGO y Reflexiones de JOSÉ ANTONIO GARCÍA-DIEGO) (2 vol.), Madrid, 1996, I, p. 267-269; C. BLÁZQUEZ i S. PALLARUELO, *Maestros del agua*, 2 vol., Zaragoza, 1999, p. 369-378). Sobre els assuts a Tortosa, cfr. la bibliografia citada a la nota anterior.

²¹ Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre (AHCTE). Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 18 (2n lligall).

**Sector convent
de Bellpuig
atribuït a Queralt.**

**Mapa de situació
del sistema de
regadiu de Tortosa.**

corróner,²² va tenir també un paper primordial en els treballs, ja que va ser l'encarregat de fer el forat per on havia d'entrar l'aigua a la sèquia. Tanmateix, les referències documentals mostren que, en diversos sentits, era Queralt qui "manava".

En primer lloc, hi ha documentats dos pagaments (30-1-1504) *en remuneració de diversos treballs havie haguts e sostenguts en una e dues vegades havie livellat e mirat lo camí e via de dita cèquia, del qual restave content* (f. 17v). És a dir, els responsables de la fàbrica confiaven en la competència tècnica de Queralt, que havia anivellat el lloc per on havia de discórrer la sèquia i en *restave content*. L'obra, doncs, podia continuar endavant.

El març del mateix any Queralt torna a aparèixer anivellant la sèquia –en aquest cas, acabant d'anivellar-la– i, el que és més interessant, juntament amb l'obrer de vila tortosí Antoni Vinader s'encarrega d'*adehenar e apuntar la fahena de dita cèquia* (f. 18v). És a dir, que, com hem vist abans, Antoni Queralt va ser el responsable de garantir la validesa tècnica de l'empresa, però també va ser l'encarregat d'organitzar-ne el treball.

Finalment, consta que a l'agost del 1504, potser a causa d'algun problema amb la marxa de les obres, la ciutat va enviar un correu a Lleida per tal que el mestre Queralt viatgés prestament fins a Tortosa (f. 22r-v). Entre el final de setembre i l'inici d'octubre d'aquest any consta que Queralt, juntament amb alguns ajudants, treballà directament a la sèquia, segurament a l'estallador (f. 25v-27r).

Sobre la seua participació en aquesta construcció em cal fer dos comentaris més: en primer lloc, que sempre es desplaçava des de Lleida (segons apareix registrat al llibre d'o-

bra, costava dos dies d'anar i dos dies de tornar) i que, quan els mandataris tortosins el necessitaven, l'anaven a cercar a la ciutat del Segre. Això significa que, malgrat que no havia perdut el contacte amb Tortosa (l'any 1505 encara era mestre de la fàbrica de la Seu d'aquesta ciutat),²³ el seu radi d'acció principal estava situat, en aquell moment, a les terres de Ponent; això significa que, en definitiva, vers els anys 1504-1505 el desenvolupament de la seua tasca de mestre d'obres tenia el punt central a Lleida, ciutat des de la qual irradiava.

D'altra banda, i pel que fa específicament a l'obra que comentem, cal dir que el seu paper és diferent al de la majoria de pedrapiquers i obrers de vila, alguns probablement importants, que hi apareixen actius, ja que únicament treballa amb les seues mans –i amb la seua colla– quan és requerit pel Consell de la ciutat. El seu paper principal, com hem dit abans, és el d'avalador tècnic i el d'organitzador dels treballs. I aquí potser podríem recordar els capítols del gremi valencià de pedrapiquers del 1495, en els quals s'afirma que els menestrals *no han de fer sinó obrar de llurs mans lo que és trassat e ordenat per lo mestre de obra* i que els mestres, en canvi, eren els encarregats d'*elegir e ordenar ab compàs e regla totes aquelles coses que pertanyen saber a mestre*.²⁴

Altres pedrapiquers i mestres de cases a la sèquia d'Aldover

Com acabem de dir, a les obres de la sèquia d'Aldover hi apareixen treballant, a banda dels citats Antoni Queralt, Ramon Colom i Francesc Bruch, altres mestres d'aixa, mestres de cases i pedrapiquers. Cronològicament, cal citar, en primer lloc, els germans Simó i Pere Negre, mestres d'aixa i ponters

²² Segons el DCVB, un "corró(2)" és un "objecte cilíndric o lleugerament cònic que per la seva rotació combinada amb la pressió serveix per a aplanar, esclafar, desfer, etc., alguna cosa". A la documentació dels primers anys del segle XVI apareixen un torner, un obrer de vila, un "mestre de cases" i un "arquitector" amb el mateix nom, Francesc Bruch. Probablement es tracta de la mateixa persona, fill d'un teixidor habitant de Falset. Alguns documents que el citen com acabem d'especificar a: AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 106 (3r lligall); Llibre de Clavaria, 109 (2n lligall). f. 12r; Fons notarial de Tortosa (secció històrica), Sig. 1248, f. 77v (27-4-1500); Sig. 1328, s/f (9-10-1508). Potser va especialitzar-se en la perforació de terrenys, ja que el 18 de març de 1520 va contractar la construcció d'un pou amb Jaume Comí, mercader de Tortosa (AHCTE. Fons notarial de Tortosa (secció històrica), Sig. 1336, s/f).

²³ En l'apartat econòmic dels capítols establerts entre el mercader Antoni Castelló i l'obrer de vila Bernat Pasqual, ambdós ciutadans de Tortosa, per a la construcció d'una capella sota la invocació de Sant Antoni de Pàdua al claustre del convent de Sant Francesc (16-7-1505), s'acordà que *en Antoni Castelló, per satisfacció dels treballs e menobres, manobres e altres coses dessús expressades e designades, haja e sia tengut donar al dit mestre Bernat Pasqual de huyt lliures moneda barcelonesa. E si serà dit per mestre Antoni Queralt, pedrapiquer, mestre de la Seu de la present ciutat, que-n meresqua més lo dit mestre Bernat Pasqual de les dites de huyt lliures, en tal cars lo dit mestre Antoni Castelló promet donar e pagar, ultra les dites de huyt lliures, al dit mestre Bernat Pasqual, tot lo que serà adjudicat per lo dit mestre Antoni Queralt haja de haver lo dit mestre Bernat ultra les dites de huyt lliures* (AHCTE. Fons notarial de Tortosa (secció històrica), Sig. 1269, f. 51v). El contracte entre Castelló i Pasqual havia estat transcrit parcialment per J. H. MUÑOZ i S. J. ROVIRA, *Art i artistes...*, p. 37-38, però no havien donat a conèixer aquest fragment que mostra, novament, el gran prestigi que tenia Antoni Queralt –mestre de la Seu– en el món de la construcció de la Tortosa del final del segle XV i l'inici del XVI.

²⁴ M. FALOMIR, *Arte en Valencia...*, doc. 19; A. ZARAGOZÀ, *Arquitectura gòtica...*, p. 166-167.

de Tortosa²⁵ que s'encarregaren de "lilivellar" la sèquia abans de l'inici de les obres (f. 17r). Antoni Vinader, obrer de vila de Tortosa a qui abans hem vist ajudant el mestre Queralt a *adehenar e apuntar la fahena de dita cèquia*, va col·laborar amb Pere Negre en les tasques d'anivellament (f. 17v), les quals, segurament, van ser revisades per Antoni Queralt, que hi va donar el seu vist-i-plau (f. 17v).

Però, com és lògic, el paper dels pedrapiquers en aquesta mena d'obres, més enllà de casos especials com el de Queralt, era el de preparar i posar les pedres dels estalladors. El 1504 els encarregats de fer aquest treball, a Aldover, van ser Jeroni Esteve, àlies *Giraut*, un important pedrapiquer francès actiu a Tortosa des de la dècada de 1490,²⁶ i el mestre Diego de Úbeda, castellà i, significativament, també actiu a València.²⁷ Les pedres, com va succeir en la major part de les grans obres de

la ciutat durant l'Edat Mitjana i el Renaixement, eren traslladades per via fluvial des de les pedreres de Flix (primer fins al port de Tamarit, a Tortosa, i després fins a peu d'obra).²⁸ En aquest cas, consta que havien estat tallades pel pedrapiquer de Flix Domingo de na Lexà o Leixà (Lleixà?), potser en col·laboració amb el seu germà Pere²⁹ (f. 21r, 22v, 24r-v, 25v, 26v, 27r, 35v). Aquest estallador, amb la seua porta, va resultar afectat per una crescuda del riu a la tardor del 1505 i va ser adobat per l'abans citat obrer de vila Antoni Vinader i pels pedrapiquers Guillem Lombart i Jeroni Giraut (f. 12r).

A banda d'altres treballs i persones, que presentem a la transcripció del llibre d'obra i que no cal comentar *in extenso*,³⁰ apareix en aquest document (agost del 1504) un tal Joan Llopis, o Joan Llopis menor (f. 5v, 20v). En cap cas s'afirma que es tracta d'un pedrapiquer

²⁵ Exercien aquest càrrec, malgrat que oficialment havia desaparegut a la dècada de 1470, a l'inici del segle XVI (AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 105 (1r lligall). f. 4v). Sobre els ponters tortosins de la Baixa Edat Mitjana, cfr. J. VIDAL, *Les obres de la ciutat...*, I, p. 491-503.

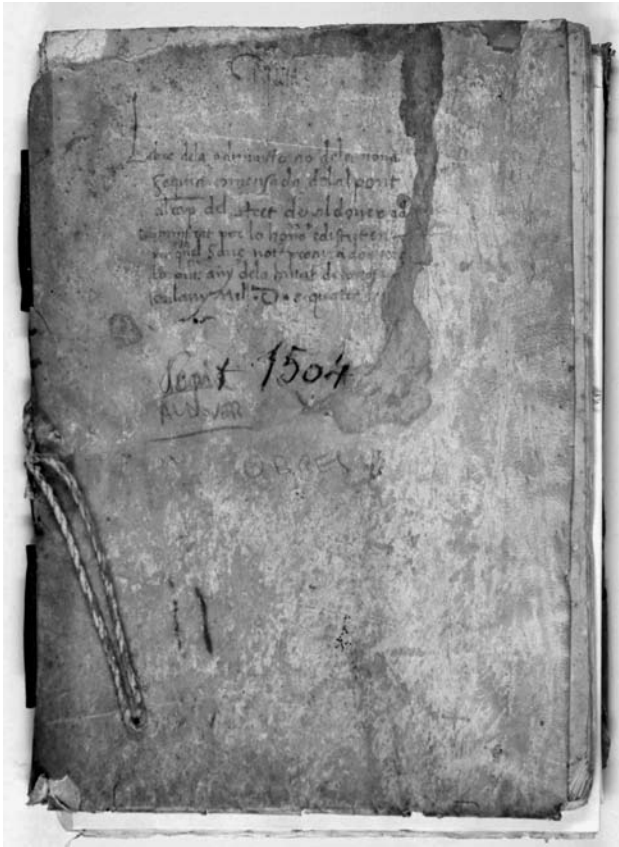
²⁶ Aquest mestre, actiu durant més de trenta anys a Tortosa, va ser responsable, entre altres treballs, de les reformes de la llotja portades a terme vers el 1507-1508 (J. ALANYÀ, "L'Almodí o llotja de Batea (Segle XIV)", dins *La Vila Closa*, 50 (1998), p. 157) i, juntament amb Menaud de Pedi, del campanar i el portal major de l'església del convent de Sant Francesc de la ciutat (ca. 1513-1515) (J. VIDAL, "Assaig de panorama...", p. 194-195).

²⁷ Cfr. J. VIDAL, "Assaig de panorama...", p. 162. Cfr. una visió general sobre l'arquitectura gòtica a Úbeda a L. GIL MEDINA, *Arquitectura religiosa de la Baja Edad Media en Baeza y Úbeda*, Granada, 1994.

²⁸ Sobre l'extracció i transport de la pedra de Flix fins a Tortosa cfr., especialment, V. ALMUNI, *L'obra de la Seu de Tortosa (1345-1441)*, Tortosa, 1991, *passim*.

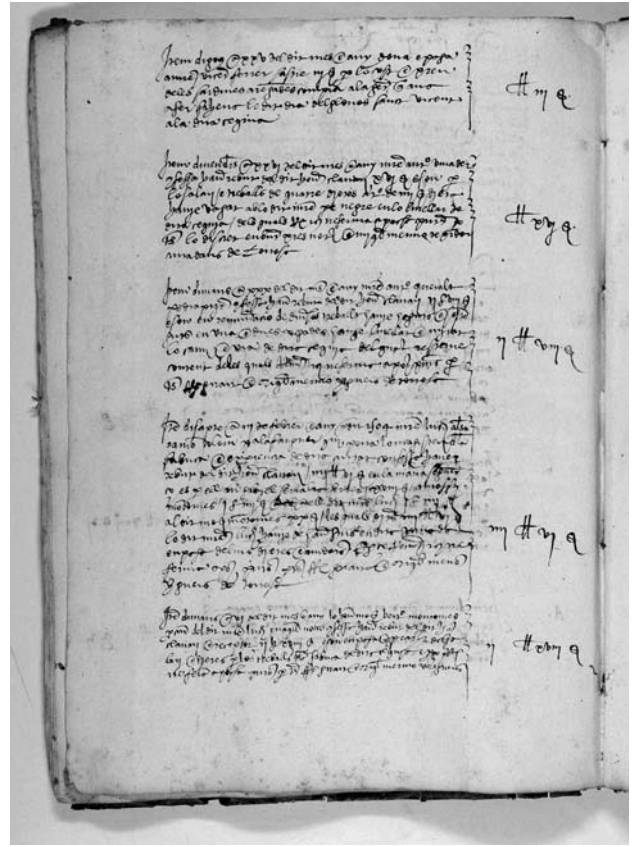
²⁹ El canonge Alanyà ("L'Almodí...", p. 157), a partir de documents llatins, cita aquest pedrapiquer i el seu germà Pere com "de na Lega", grafia que he respectat en altres treballs.

³⁰ Es tracta dels fusters Pere Joan (collidor de les pecúnies de l'administració de les obres de la sèquia), Joan Custurer (de Mallorca, ven tres fusts per a fer un bastiment) i Joan Bernat, del mestre d'aixa Antoni Taraçona i de l'obrer de vila Pere [Puyant] (i potser Pere Cartiana i Joan Uguet, àlies *Brull*). També hi apareix l'important argenter Domingo Bernat.

Portada llibre d'obres de la sèquia/referència a Queralt al llibre d'obres.

quer i, de fet, podríem estar davant d'un pagès documentat a la ciutat durant les primeres dècades del segle.³¹ A més, la seua actuació en aquesta obra sembla que no va ser gaire gloriosa, ja que és citat a la documentació a causa que havia agredit al cap de dena Pere Balaguer, arran d'un desacord sobre el salari d'un treballador de la sèquia. Tanmateix, cal no descartar completament la possibilitat que aquest Joan Llopis menor sigui el pedrapiquer que apareix contínuament vinculat a Queralt a la documentació lleidatana. És a dir, cal no descartar que sigui, segons l'assenyada hipòtesi de Joan Yeguas,³² l'autor de la primera galeria del claustre del convent de Sant Bartomeu de Bellpuig i de l'hospital de Santa Maria de Montblanc.³³ En ambdós casos es tracta d'obres de regust molt valencià i relacionables, sens dubte, amb la manera del cercle de Pere Compte,³⁴ en el qual Antoni Queralt va haver de tenir un important pes específic.

El llibre d'obres de la sèquia d'Aldover

Es tracta d'un llibre amb els comptes de la construcció d'una sèquia a l'estret d'Aldover, enquadernat amb pergamí, que conté 38 fulls de paper numerats modernament. A la portada, entre altres inscripcions posteriors, de la mà dels arxivers Bayerri i Massip, apareix la següent llegenda: *Libre de la administració de la nova sèquia comensada delà-l pont, al cap del stret de Aldover, administrat per lo honorable e discret en Miquel Sanç, notari, procurador [en] lo present any de la ciutat de Tortosa, en l'any Mil D e quatre.* Al catàleg de l'Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre apareix entre els llibres d'obra de la ciutat amb el número 18.³⁵ Com que hi ha diversa documentació inventariada amb aquest mateix número, he optat per citar-lo com a Llibre d'Obres Públiques, 18 (2n lligall).³⁶ A l'apèndix documental d'aquest treball publiquem, a més, un parell de referències sobre aquesta

³¹ Cfr., per exemple, AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 110 (1r lligall). f. 17v (1524).
³² J. YEGUAS, "Obres al convent...", *passim*. El mateix autor fa una síntesi del que se sap sobre aquest mestre a "Escultura al pla d'Urgell entre 1500 i 1640. Notes d'arquitectura", dins *Urtx*, 19 (2006), p. 156-157.
³³ Sobre aquest edifici cfr. A. CONEJO, "L'antic hospital de Santa Maria de Montblanc", dins *Locus Amoenus*, 6 (2002-2003), p. 129-143.
³⁴ Cfr. A. ZARAGOZÀ, "El arte de corte de piedras en la arquitectura valenciana del cuatrocientos: Pere Compte..."; *Arquitectura gòtica...*, p. 161 ss. La Dra. E. Liaño ha observat la mateixa influència en algunes obres de la Seu de Tarragona. Cfr. E. LIAÑO, "La catedral de Tarragona", dins *L'art gòtic a Catalunya. Arquitectura, I. Catedrals, monestirs i altres edificis religiosos*, 1, Barcelona, 2002, p. 346-355.
³⁵ J. MASSIP, *Inventari de l'Arxiu Històric de Tortosa* (2 vol.), Tarragona, 1995, I, p. 662.
³⁶ Cfr. les consideracions que faig sobre els llibres d'obra de la ciutat a J. VIDAL, *Les obres de la ciutat...*, I, p. 28-31.

estructura que es conserven entre les anotacions dels llibres de clavaria de la ciutat.

Normes de transcripció

Tenint en compte que es tracta de documents escrits en català, per transcriure'ls he tingut en compte, bàsicament, les normes proposades pel departament de paleografia i diplomàtica de la Universitat de Barcelona. Aquests són els punts bàsics que he observat:

1. La màxima fidelitat al text ha estat el criteri bàsic de transcripció.
2. S'han seguit els criteris actuals de puntuació, separació de paraules, ús de majúscules i minúscules i accentuació.
3. S'ha regularitzat l'ús de la *u* i la *v*, de la *i* i de la *j*.
4. S'ha normalitzat l'ús del guionet i de l'apòstrof.
5. S'ha utilitzat el punt volat per tal de separar les elisions que avui no tenen equivalència gràfica.
6. S'ha utilitzat el claudàtor per indicar lletres o paraules de lectura dubtosa o directament il·legibles que s'han interpretat, i també en els casos en què no s'ha pogut restituir el text original. Llavors s'han posat punts suspensius entre claudàtors.

Document 1

1504, gener → 1506, gener. Tortosa.

Llibre d'obres de la sèquia d'Aldover.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre d'Obres Públiques, 18 (2n lligall).

||f. 1v

Primo, disapte, a XXVII de juliol de 1504, posà en rebuda lo magnífich mossèn Francesch Oliver, ciutadà, que dita jornada rebé dels magnífichs procuradors de la present ciutat aquelles CL lliures, moneda barchinonesa, foren manlevades dita jornada per los dits magnífichs procuradors e persones eletes per la fàbrica de la cèquia de l'honorable micer Pere Giner, doctor en leys, per a obs e fàbrica de dita cèquia. E més, de l'altra part, rebé per mans de l'honorable en Joan Jordà, VI lliures, VII sous, VI, les quals restaven en lur poder de aquells diners tenia per dita ciutat per causa de la necessitat de forments, que és per tot CLVI lliures, VII sous, VI, de les quals, deduïts e levats XII sous manquaren de dita quantitat per les minves com fos pe-

sada per mestre Domingo Bernat, pesador de les monedes, en presència de dits magnífichs procuradors, mossèn Pere e Joan Jordà, e mi, notari, restaria vers lo que ha rebut dit mossèn Oliver CLV lliures, XV sous, VI. — CLV ll XV s VI.

||f. 3r

Rebudes ffetes³⁷ per lo dit honorable en Miquel Sanç, notari e procurador de la present ciutat, lo present any de Mill e sinch-cents e quatre, com a clavari e receptor de les pecúnies avents respecte e proceydes e axí mateix exegides per a la administració e fàbrica de dita sèquia, les quals a rebudes per mans de mestre Pere Johan, fuster, collidor de aquelles.

Primo, digous, a XXV de giner 1504, posà en rebuda lo dit honorable en Miquel Sans, notari e clavari sobre dit, que dita jornada rebé de mestre Pere Johan, fuster, collidor sobre dit, nou lliures, moneda barchinonesa corrent en la present ciutat, per ell exhegides e rebudes dels dits imposats, a raó de II sous per cascú, juxta lo memorial li fonch donat de les persones contengudes en aquell en recompensa de deenes. E per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà èpocha presents per testimonis lo honorable en Loÿs Corder e en Miquel Merino, texidor, ciutadans de la dita e present ciutat de Tortosa. — VIII ll s.

Item, posà més en rebuda lo dit honorable en Miquel Sans, notari e clavari sobre dit, que diluns, a V de febrer de dit any 1504, rebé del venerable clero de la seu de Tortosa, per mans dels venerables mossèn Steve Vallobar, curat, e mossèn Francesch Vicent, preveres de dita ciutat, sis lliures moneda barchinonesa corrent en dita ciutat, e són en paga e prorata de aquells XII ducats que dit venerable clero ha ofert donar graciosament³⁸ per a la fàbrica e experiència de dita cèquia, e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà època presents los honorables³⁹ micer Johan Vello e mossèn Johan Jordà, ciutadans de Tortosa. — VI ll s.

||f. 3v

Item, posà més en rebuda lo dit en Miquel Sans, notari e clavari sobre dit, que dimecres, a VII de dit mes de febrer de dit any, rebé del venerable Capítol de la seu de dita ciutat, per mans del venerable mossèn Francesch Corder, canonge e artiacha de Corbera, aquells dotze ducats, valents XIII lliures, VIII diners moneda barchinonesa corrent en dita ciutat,

³⁷ *Segueix e, ratllat.*

³⁸ *graciosament, interlineat.*

³⁹ *Segueix en Johan Jordà, interlineat.*

les quals lo dit venerable Capítol havie graciosament offertes donar per a la fàbrica e experiència de dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà al dit venerable Capítol presents per testimonis mossèn Guillem Guerau, comensal, e mossèn Nicholau Barberà, preveres de dita seu. — XIII l VIII s.⁴⁰

Item, posà en rebuda lo dit honorable receptor e clavari que diumenge, a XI dels dits mes e any, rebé del dit mestre Pere Joan, fuster e col·lector pedit, sis lliures de dita moneda, de les pecúnies per ell exhigides del memorial de II sous imposats per dita ciutat a d'algunes persones en reconpensa de les deenes. E per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà àpoca presents per testimonis en Joan Ferrer, laurador, e Ffrancesch Bruch, torner, de Tortosa. — VI l s.

Item, diumenge, a XVIII de febrer de dit any, posà més en rebuda dit honorable clavari, XXXX sous rebé del dit mestre Pere Joan, fuster e collidor sobre dit, de les pecúnies per ell exhigides del dit memorial, e per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà àpoca presents per testimonis Jachme Camps e Miquel Carlar, lauradors de Tortosa. — II l s.

Item, posà més⁴¹ lo dit honorable clavari en receptor en rebuda, que diumenge, a tres de mars de dit any, rebé del dit mestre Pere Joan, collidor de dites pecúnies, I lliura, XII sous per ell exhigides de dit memorial. E per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e Miquel Merino, texidor, de Tortosa. — I l XII s.

Item, diluns, a XXVIII de abril de dit any, lo dit honorable mossèn Miquel Sans, notari, en lo nom pedit, rebé del dit honorable clero, per mans del dit venerable mossèn Steve Vallobar, prevere e curat de dita seu, III lliures, XVIII sous, e són en paga e prorata de aquells XII ducats que dit venerable clero a oferts donar graciosament per a la fàbrica de dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los honorables en Joan Bosch y mossèn Ramon Jordà, ciutadans de Tortosa. — III l XVIII s.⁴²

||f. 4r

Item, diluns, a III de juny de dit any, lo dit en Miquel Sans, en dit [nom], confessa haver re-

but del dit venerable clero, per mans del dit mossèn Ffrancesch Vicent, prevere, XXVIII sous, los quals de voluntat sua havie donats a mestre Ffrancesch Bruch en paga e prorata de la fahena e [forat] de la cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Joan Ycart e lo honorable en Joan Bosch, mercader, ciutadans de Tortosa. — I l III s.⁴³

Item, dimarts, a XVIII del dit mes e any, lo dit honorable en Miquel Sans, en dit nom, confessa haver rebuts del dit mestre Pere Joan, fuster, col·lector sobre dit, II lliures, III sous, VI, de dita moneda, de les pecúnies per ell exhigides del dit memorial dels dits II sous imposats per dita ciutat. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Pere Rosselló, prevere e comensal de la seu, e mossèn Joan Bonet, ciutadà de Tortosa. — II l III s VI.

Item, disapte, a XXVIII del dit mes e any, lo dit en Miquel Sans, en dit nom, confessa haver rebuts del dit mestre Pere Joan, col·lector sobre dit, XX sous de dita moneda, de les pecúnies per ell exhigides del dit memorial dels dits II sous imposats per dita ciutat. E per ço, renunciant, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Joan Arbonès, prevere, e en Joan Bosch, mercader, de Tortosa. — I l s.

Item, digous, a XVIII de juliol de dit any, posà més en rebuda lo dit honorable receptor e clavari I lliura, de una part, que dix mestre Ffrancesch Bruch són XV jorns rebé per mans del dit mestre Pere Joan, fuster, dels diners de dit memorial; e de altra part, I lliures, VIII sous que, axí mateix, dix són X jorns rebé per mans del magnífich en Gonzalo Garidell, procurador en cap, les quals lo dit mossèn procurador rebé de dit clavari après les hagué bestretes de les restes donades a rebre per lo dit Pere Joan dels II sous propasada; e de altra part, XVIII sous exhigits fins en dita jornada ensemps ab les dites II lliures, VIII sous del dit mossèn procurador, que és per tot III lliures, VII sous. — III l VII s.

||f. 4v

Item, diluns, a XXVIII de juliol de dit any, lo dit honorable receptor e clavari posà en rebuda aquelles XII lliures de dita moneda que dit jorn rebé del magnífich mossèn Ffrancesch Oliver, receptor de la ciutat, de aquelles pecúnies que lo dit mossèn Oliver té de la dita ciu-

⁴⁰ *En el marge esquerre: Capítol.*

⁴¹ *Segueix [en data], ratllat.*

⁴² *En el marge esquerre: clero.*

⁴³ *En el marge esquerre: clero.*

tat per obs e fàbrica de la cèquia,⁴⁴ que foren manlevades de l'honorable micer Pere Giner. E per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà àpoca presents per testimonis lo discret en Joan Pallarès, notari, e en Pere Vinader, laurador, de Tortosa. — XII II s.⁴⁵

Item, divendres, a II de agost de dit any 1504, lo dit honorable receptor e clavari posà en rebuda aquelles XII lliures de dita moneda que dit jorn rebé del dit magnífich mossèn Ffrancesch Oliver, receptor de la ciutat, de aquelles pecúnies que lo dit mossèn Oliver té de la dita ciutat per a obs e fàbrica de la dita cèquia, que foren manlevades de l'honorable micer Pere Giner. E per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà àpoca presents per testimonis los honorables en Miquel Prats e [Antoni] Gomar, mercaders, ciutadans de Tortosa. — XII II s.

Item, divendres, a VIII de dit mes e any, lo dit honorable receptor posà en rebuda aquelles XXVIII lliures de dita moneda que dit jorn rebé del dit magnífich mossèn Ffrancesch Oliver, receptor de dita ciutat, de aquelles pecúnies que dit mossèn Oliver té de aquella per a obs e fàbrica de dita cèquia, que foren manlevades del dit honorable micer Pere Giner. E per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà àpoca presents per testimonis los honorables en Pere Cerdà, mercader, e en Bernat Tarascó, patró de leny, de Tortosa. — XXVIII II s.

Item, disapte, a XVII de dit mes e any, lo dit honorable receptor posà en rebuda aquelles XXVIII lliures de dita moneda que dita jornada rebé del dit mossèn Ffrancesch Oliver, receptor de dita ciutat, de aquelles pecúnies que dit mossèn Oliver té de aquelles per a obs e fàbrica de dita cèquia, que foren manlevades del dit honorable micer Pere Giner. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Loÿs Corder e micer Pere Forcadell, ciutadans de Tortosa. — XXVIII II s.

||f. 5r

Item, dimecres, a XXI del dit mes e any, lo dit honorable receptor posà en rebuda aquelles XXVIII lliures de dita moneda que dita jornada rebé de dit mossèn Ffrancesch Oliver, [que] té de dita ciutat per a obs e fàbrica de dita cèquia, que foren manlevades del dit honorable micer Pere Giner. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Pere Sans, [student] en

leys, e en Joan Ferrer, laurador, de Tortosa. — XXVIII II s.

Item, divendres, a XXX de dit mes e any, lo dit honorable clavari posà en rebuda aquelles XXVIII lliures de dita moneda que dita jornada rebé del dit mossèn Oliver de les pecúnies té de dita ciutat per a obs e fàbrica de dita cèquia, que foren manlevades del dit honorable micer Pere Giner. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis en Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — XXVIII II s.

Item, divendres, a sis de setembre de dit any, lo dit honorable clavari posà en rebuda aquelles XV lliures de dita moneda que dita jornada rebé del dit mossèn Oliver de les pecúnies té de dita ciutat per a obs e fàbrica de dita cèquia, que foren manlevades del dit honorable micer Pere Giner, e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis⁴⁶ en Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — XV II s.

Item, dijous, a XII de dit mes e any, lo dit honorable clavari posà en rebuda aquelles XX lliures de dita moneda que dita jornada rebé del dit mossèn Oliver de les dites pecúnies manlevades per a obs de dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e en Joan Ferrer, laurador, de Tortosa. — XX II s.

Item, divendres, a XX de dit mes, lo dit honorable clavari posà en rebuda aquells XXX sous que disapte, a XII de juliol pasat, 1504, de ordinació dels dits magnífichs dos procuradors, e de voluntat sua, mossèn Ffrancesch Vicent, prevere, per la dita raó, havie donats a l'honorable en Joan Bosch, mercader, administrador dels fets e negocis de dita cèquia en prorata de lurs treballs. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Berthomeu Montornès e en Perot Breçó, mercader, de Tortosa. — I II X s.⁴⁷

||f. 5v

Item, dijous, a XXXI de octubre de dit any, lo dit honorable clavari posà en rebuda aquells XII sous rebé d'en Joan Lopis, que dimecres, a XIII de agost de dit any, de ordinació dels magnífichs dos procuradors e persones de la cèquia, havia donats a la dona d'en Pere Balaguer, cap de dena, per algun socors del dan a ell fet per dit Lopis sobre fors de dita cèquia. — II XII s.

⁴⁴ *Segueix que, ratllat.*

⁴⁵ *En el marge esquerre: Oliver.*

⁴⁶ *Segueix mossèn, ratllat.*

⁴⁷ *En el marge esquerre: clero.*

Item, posà en rebuda lo dit honorable clavari aquelles cent lliures, moneda barchinonesa, que en lo mes de setembre prop passat foren per dita ciutat manlevades, per a obs e mes-ter de dita cèquia, de la sua claveria, com a curadora de sos fills; de les quals, deduïts XXIII sous, se retengué per lo salari del contracte, rebé dit clavari LXXXVIII lliures, XVI sous. — LXXXVIII II XVI s.

||f. 6v

Ací desús se mostrarà la distribució feta de aquelles cinquanta lliures, moneda barchinonesa, que per los magnífichs mossèn Gonzalo Garidell e mossèn Joan Giner, dos dels⁴⁸ procuradors de la present ciutat, havents poder de les persones eletes per lo exercici de la cèquia, foren manlevades del magnífich en Steve Curto, ciutadà, per a obs de dita cèquia,⁴⁹ les quals los dits magnífichs dos procuradors distribuïren e pagaren per mans⁵⁰ del⁵¹ dit⁵² magnífich en Steve Curto,⁵³ en la manera següent:⁵⁴ — L II s.

||f. 7r

Primo, dijous, a XXI de noembre, 1504, en Joan Ferrer, majoral de dita cèquia, confessa haver reebudes dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Steve Curto, de les dites L lliures d'ell manlevades, II lliures, XI sous, VI, e són per los jornals de XXX hòmens e huna dona, ab la demesia de dos majorals tenguts a la cèquia dit jorn. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — II II XI s VI.

Item, divendres, a XXII de dit mes, lo dit Joan Ferrer, en dit nom, confessa haver rebut dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, III lliures, II sous, VIII, e són per dita raó, per XXXVII hòmens, ab la demesia de tres majorals tenguts dit jorn a la cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los dits Girart e Merino, verguers. — III II II s VIII.

Item, disapte, a XXIII del dit mes, lo honorable en Pere Forcadell, mercader de dita ciutat, confessa haver rebudes dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn

Curto, de dites pecúnies, VI lliures, VII sous, VI, e són per lo cost de LI pals de ferre, a raó de II sous VI pals, d'ell foren comprades per obs de dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Antoni Albiach, mercader, e lo dit Ffrancesch Girart. — VI II VII s VI.

Item, dit jorn lo dit Joan Ferrer confessa haver rebudes dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, II lliures, XVIII sous, e són per XXXVIII hòmens, ab dos majorals, tenguts dit jorn a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà [àpoca] presents per testimonis lo discret en Loís Palau, scrivent, menor, e lo dit Ffrancesch Girart. — II II XVIII s

Item, diluns, a XXV de dit mes, mestre Ramon Capdepons, menescal, confessa haver rebut de dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, II lliures, XI sous, V, e són per quatre peces noves havie fetes al corroner per a obs del forat de dita cèquia, e aserar e luciar aquells. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca, etcètera, presents per testimonis lo discret en Ffrancesch Palau, notari, e lo dit Ffrancesch Girart. — II II XI s V.

||f. 7v

Item, dit jorn lo dit Joan Ferrer confessa haver rebuda dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, I lliura, XVI sous, X, com a compliment de III lliures, VI sous, X que pujaven XXXVIII hòmens e una dona, ab III majorals, tenguts dit jorn a la cèquia; hagués rebuts dit Ferrer de mestre Joan Uguet XXX [sous]. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mestre Domingo Bernat, argenter, e Miquel Merino, verguer. — I II XVI s X.

Item, dimarts, a XXVI de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, III lliures, VI sous, X, per XXXVIII hòmens e una dona, ab III majorals, tenguts dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Miquel Dezprats e lo dit Ffrancesch Girart. Com aqí ne

⁴⁸ dos dels, *interlineat*.

⁴⁹ *Segueix en la manera següent, ratllat*.

⁵⁰ mans, *interlineat*.

⁵¹ s, *rascada*.

⁵² s, *rascada*.

⁵³ en Steve Curto, *interlineat*.

⁵⁴ *Des de los dits magnífichs dos procuradors... el text està sobre escrit i modificat diverses vegades.*

sia feta fe de dita confessió de dit Ferrer per lo discret en Francesch Palau, notari, dita jornada. — III II VI s X.

Item, dimecres, a XXVII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebuts dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, III lliures, III sous, VI per XXXXVIII hòmens e una dona, ab III majorals, tenguts dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Joan Bonet e lo dit Francesch Girart. — III II III s VI.

Item, dit jorn los dits magnífichs dos procuradors donaren e pagaren a mi, Jerònim⁵⁵ Siméó Ferrús, notari, de dites pecúnies, per mans del dit mossèn Curto, de una part XX sous, per lo salari del contracte de aquelles CL lliures foren manlevades, per obs de dita cèquia, de l'honorable micer Pere Giner, juriste; e de altra part altres XX sous per lo salari del contracte de les damunt dites L lliures manlevades del dit mossèn Curto per obs de dita cèquia; que són, per tot, XXXX sous, com axí fos stat fos stat concordat per los dits magnífichs dos procuradors ab mi, dit notari, feta gràcia del restant. — II II s.

||f. 8r

Item, dijous, a XXVIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, III lliures, XI sous e X, per XXXXII hòmens e una dona e III majorals tenguts dit jorn a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los dits Francesch Girart e Miquel Merino, verguers. — III II XI s X.

Item, divendres, a XXVIII del dit mes, mestre Miquel Scolà, sparter, confessa haver rebut dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, III lliures, V sous, VII, e són per lo cost de cabaços havien donats per obs de dita cèquia, segons lur compte donat, qui stà en cubertes del present libre. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los dits Francesch⁵⁶ Girart e Miquel Merino, verguers. — III II V s VII.

Item, dit jorn, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, III lliures, VII sous, VIII, per LII hòmens e III majorals tenguts dit jorn a dita cè-

quia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los honorables en Pere Albiach, mercader, e Joan Vespín, apotecari, de Tortosa. — III II VII s VIII.

Item, dimarts, a III de deembre de dit any 1504, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, lliures, XVII sous, per X hòmens ab un majoral tenguts dit jorn a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los honorables en Arnau Steve e en Antoni Canyíçar, mercaders, de Tortosa. — II XVII s.

Item, dimecres, a IIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebuts dels dits magnífichs procuradors, per mans del dit mossèn Curto, III lliures, VII sous, VIII per XXXX hòmens e III majorals tenguts dit jorn a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis en Joan Peris, saboner, e Miquel Merino, altre verguer. — III II VII s VIII.

||f. 8v

Item, dijous, a V de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut dels dits dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, II lliures, XVII sous, VIII, per XXXVIII hòmens, ab III majorals, tenguts dit jorn a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis en Jacme Calbet e Miquel Merino, verguer. — II II XVII s VIII.

Item, diluns, a VIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut dels dits magnífichs dos procuradors, per mans del dit mossèn Curto, II lliures, XIII sous, IIII a compliment de XXXV hòmens, ab III majorals, tenguts a la dita cèquia, y, en cars, a compliment de les dites L lliures manlevades del dit mossèn Curto. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los dits Francesch Girart e Miquel Merino, verguers de dita ciutat. — II II XIII s IIII.

||f. 9v

Ací dejús se mostrarà la distribució faedora de aquelles L lliures que vuy, divendres, a VIII de agost 1505, foren per los magnífichs mossèn Steve Curto, mossèn Loís Corder e mossèn Pere Forcadell, procuradors dit any de dita ciutat, manlevades del magnífich en Guillem Ramon Jordà, ciutadà, en virtut del poder a ells donat per les honorables persones de la cèquia, per obs de aquella eletes, de les quals lo dit mossèn Steve Curto, de vo-

⁵⁵ Segueix Ferrús, *ratllat*.

⁵⁶ Segueix [Segarra], *ratllat*.

luntat e consentiment dels dits lurs conprocuradors, fonch receptor e féu los pagaments de aquelles en la forma e manera següent: — L II s.

||f. 10r

Primo, dijous, a XIII de agost 1505, en Joan Ferrer, laurador, majoral de la faena de la cèquia, en dit nom, confessa haver rebut del magnífich en Steve Curto, receptor de les dites L lliures manlevades per obs de dita cèquia del dit Guillem Ramon Jordà, II lliures, XVIII sous, III, e foren per⁵⁷ los jornals de aquells XXXV hòmens ab ell, com a dit majoral, feren faena a dita cèquia, per tres jorns, comensant dijous, a VII de dit mes; divendres, a VIII de dit; e disapte, a VIII del mateix mes, a raó de I sou, VIII lo dia per home y ell 4 diners més.⁵⁸ E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los discrets en Bernat Xies, notari, e Loís Palau menor, scrivent, de Tortosa. — II II XVIII s III.

Item, dit jorn, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Steve Curto, receptor de dites pecúnies, V lliures, III sous, VIII, e foren per los jornals de LXII hòmens, ab ell com a majoral, tenguts per quatre dies a dita cèquia, ço és, diluns propassat, a XI de dit mes de agost; dimarts, a XII de dit; dimecres, a XIII de dit; dijous, a XIII de dit mes. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los dits en Bernat Xies, notari, e Loís Palau, scrivent, de Tortosa. — V II III s VIII.

Item, dimecres, a XX de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto, de una part, I lliura, X sous, III, e foren per los jornals de XVIII hòmens, e d'ell com a majoral, tenguts disapte, a XVI de dit mes, a la cèquia. E de altra part, III lliures, VII sous, VIII per los jornals de LII hòmens, ab dit majoral, tenguts a dita cèquia tres jorns, ço és, diluns, a XVIII de dit mes; dimarts, a XVIII, e de dit jorn de dimecres, a XX de dit mes. E de altra part, I lliura, I sou en part de paga dels treballs de Alí [Xuntado] e Papazeyt, que fan faena en dita cèquia. Que suma per tot VII lliures, II sous. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Pere Cerdà, mercader, e mestre Vincent Ferrer, sastre, ciutadans de Tortosa. — VII II II s.

Item, dijous, a XXI de dit, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I liura, XII

sous, e són per los jornals de XVIII hòmens, ab la sua demesia, tenguts dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà [àpoca] presents per testimonis en Francesch Girart e Miquel Merino, verguers. — I II XII s.

||f. 10v

Item, divendres, a XXII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, VIII sous, VIII, e són per los jornals de XVII hòmens, ab la demesia d'ell com a majoral, feren faena dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Francesch Girart e Miquel Merino, verguers. — I II VIII s VIII.

Item, diumenge, a XXIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, VIII sous, e són per los jornals de XVII hòmens, ab la demesia d'ell y d'en Guillem Calbo, majorals, que ahir disapte, a XXIII, feren faena a la cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Perot Castell, ciutadà, e en Antoni Amella, laurador, de Tortosa. — I II VIII s.

Item, diluns, a XXV de dit, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, XII sous, III, e són per los jornals de 19 hòmens, ab la demesia de dos majorals, tenguts dit jorn a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo discret en Pere Ros, notari, e mestre Francesch Serra, ferrer, de Tortosa, ciutadans. — I II XII s III.

Item, dimarts, a XXVI de dit mes, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, VIII sous, e són per los jornals de XVII hòmens, ab la demesia de dos majorals, tenguts dit jorn a la cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà [àpoca] presents per testimonis mestre Miquel Scolà, sparter, e Francesch Girart, verguer. — I II VIII s.

Item, dit jorn, lo dit mestre Miquel Scolà, sparter, confessa haver rebut del dit mossèn Curto, de ordinació de mossèn Francesch Oliver, altre dels qui tenen càrrech de les coses de dita cèquia, qui present [era], de una part VI sous per lo cost de dues dotzenes [de] cabaços d'espart; dix lo dit Ferrer, qui present era, havie preses d'ell la darrera vegada feren faena en dita cèquia en l'any passat, e ara, novament, tornant a dita faena, VI dotzenes, valents XVIII sous; que per tot feya I lliura, III

⁵⁷ *Segueix aquells, ratllat.*

⁵⁸ a raó de I sou, VIII lo dia per home y ell 4 diners més, *interlineat.*

sous. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Gaspar Maella e Ffrancesch Girart. — I II III s.

Item, dimecres, a XXVII de dit mes, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto, de dites pecúnies, I lliura, V sous, VIII, e són per los jornals de XV hòmens, ab la demesia de dits dos majorals, tenguts dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los dits Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — I II V s VIII.

||f. 11r

Item, divendres, a XXVIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut de dit mossèn Curto I lliura, XII sous, VIII, e són per los jornals de XVIII hòmens, ab la demesia de⁵⁹ tres majorals, tenguts dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis en Loís Gil, mercader, e en Joan Ortís, [habitant] en Tortosa. — I II XII s VIII.

Item, disapte, a XXX de dit mes, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, XII sous, VIII, e són per los jornals de altres XVIII hòmens, ab la demesia de dits majorals, tenguts dit jorn a la dita cèquia, presents per testimonis Ffrancesch Girart, verguer, e Pere Monbrú, corredor. — I II XII s VIII.

Item, diluns, lo primer de setembre de dit any, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, VIII sous, VIII, e són per los jornals de XVII hòmens, ab la demesia de dits III majorals, tenguts dit jorn a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers. — I II VIII s III.

Item, dimarts, a II de dit mes, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto XVIII sous, VIII, e són per los jornals de XI hòmens, ab la demesia de dits III majorals, tenguts dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis los dits Girart e Merino. — II XVIII s III.

Item, dimecres, a III de dit mes, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, VIII sous, VIII per los jornals de XIII hò-

mens, ab la dita demesia de dits majorals, tenguts dit jorn a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Simó Gomis, prevere, e en Loís Palau, notari. — I II III s III.

Item, dijous, a IIII de dit mes, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto XVIII sous, VIII, e són per los jornals de XI hòmens, ab la dita demesia de dits majorals, tenguts dit jorn a dita sèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo⁶⁰ honorable en Pere Cerdà, mercader, e Jerònim Solà, scuder de mossèn Oliver. — II XVIII s 4.

Item, dit jorn, mestre Gabriel Serralta, ferrer, confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, VI sous, e són per lo aserar e luciar certa ferramenta per obs de dita cèquia, segons lo compte donat per aquell e vist per los dits mossèn Oliver e Jordà. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis en Guillem Gil, laurador, e Loís Palau menor, scrivent, de Tortosa. — I II VI s.

||f. 11v

Item, dimecres, a X de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto, de una part, I lliura, VIII per lo cost de dos mànechs foren mesos en dues exades de dita ciutat per a laborar en lo dit forat; e de altra part per oli e cotó se despengueren en cremar fent la faena en dit forat per los moros, VIII sous, VIII; que per tot [suma] V sous, VIII diners. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Loís Fullea, mercader, e Nadal Merino,⁶¹ teixidor, de Tortosa. — II V s VIII.

Item, dijous, a XI de dit mes, Alí [Xuntado] e Omat Papazeyt, moros de Miravet, confessaren haver rebut de dit mossèn Steve Curto LXXVI sous restants a ells a pagar⁶² de aquells C sous pujaven⁶³ dues mesades, ço és, una per cascú d'ells, a raó de L sous lo mes, comensant a XI de agost propasat, e finiren a deu del mes de setembre, dins lo qual temps feren faena en lo forat de dita cèquia, com la resta a compliment aguessen rebuda per mans de Joan Ferrer⁶⁴. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis en Ramon Bertran, botiguer, de Tortosa, e Omat Bernadella, pagès moro de dit loch de Miravet. — III II XVI s.

⁵⁹ *Segueix III, ratllat.*

⁶⁰ *Segueix s, ratllada.*

⁶¹ *Segueix verguer, ratllat.*

⁶² *restants a ells a pagar, interlineat. Abans e foren a compliment, ratllat.*

⁶³ *Segueix los, ratllat.*

⁶⁴ *com la resta a compliment aguessen rebuda per mans de Joan Ferrer, interlineat.*

Item, dit jorn, Fomat Cahecí, calafat moro, de la present moreria de dita ciutat, confessa haver rebut del dit mossèn Curto II sous per los treballs de calafatar la porta novament posada en dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Ffrancesch Girart e Fomat Gaceni, laurador moro de dita moreria; rebé aquelles de ordinació del dit mossèn Ffrancesch Oliver, qui present era. — II II s.

Item, divendres, a XII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto, de una part, II sous per la demesia de IIII diners ultra los XX diners per jornal beberen tres majorals per dos jorns, ço és, divendres, a V de dit, e disapte pasat, a VI; e I sous, VIII per un jornal de hun moro apellat Omat Bernadella, que ajudà als dits [Xontado] e Papazeyt, e I sou, IIII per altres dies, dos per la demesia de dos majorals; que per tot [suma] V sous, dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Pere Pinyol, laurador, e Loís Palau, scrivent, menor de dies. — II s.

Item, dimarts, a XVI de dit mes, en Jacme Stopinyà confessa haver rebut del dit mossèn Curto II sous, e foren per los treballs de pujar les portes de la cèquia al forat de aquella ab lur barcha. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mossèn Miquel Prats e mossèn Antoni Boteller. — II II s.⁶⁵

||f. 12r

Item, dimarts, a 30 de setembre, sobre, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Curto XI sous, e són per la demesia de ell e dos altres majorals, a raó de IIII diners dia ultra los XX diners de lurs jornals, per XI jorns havien fets a dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers. — II XI s.

Item, diluns, a 6 de octubre, donà e pagà lo dit mossèn Steve Curto a mi, Jerònim Simeon Ferrús, notari, XX sous, de les pecúnies de dita maneluta, e foren per lo salari del contracte per mi rebut de la dita manleuta de dites L lliures manlevades per obs de dita cèquia. — II s.

Item, diluns, a XVII de noembre, mestre Antoni Vinader e mestre Guillem Lombart confessaren haver rebut del dit mossèn Steve Curto, de ordinació de mossèn Joan Jordà, qui present era, X sous per los treballs de adobar la porta e lindars de la cèquia que per l'ayguada

del riu e altres aygües se era descarnada. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis [Bernat] Castellar, esparter, e Miquel Merino, verguer de Tortosa. — II X s.

Item, dimecres, a XVIII de dit [mes], mestre Miquel Scolà, sparter, confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, VIII sous, VI, e són per lo cost de 9 dotzenes y mija de cabaços d'espart que en Joan Ferrer, laurador e majoral de la cèquia prengué de lur casa per a obs e mester de dita cèquia, que per tot són los XXVIII sous, VI. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis en Pere de Res, librater, e Ffrancesch Girart, verguer, de Tortosa. — I II VIII s VI.

Item, dijous, a XXVII de dit mes, mestre Guillem Lombart e mestre Jerònim Giraut, pedrapiquers, confessaren haver rebut del dit mossèn Curto, ço és, lo dit Lombart VIII sous, per dos dies, e lo dit Giraut XII sous, per tres dies, havien fet faena en tornar lo branchal de la porta de dita cèquia, que per tot és XX sous. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — I II s.

Item, dit jorn, mestre Antoni Vinader, obrer de vila, confessa haver rebut del dit mossèn Curto I lliura, X sous per reducció feta per mossèn Joan Jordà, administrador de la cèquia, e són per fusta, jornals d'ell e dels ajudants e bèstia en tornar a fer lo pont sobre la dita cèquia, qui travessa lo camí de Sent Bernabeu. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà [àpoca] presents per testimonis los dits Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers. — I II X s.

||f. 12v

Item, diluns, al primer de deembre, any sobre dit en Andreu Timoneda, menor de dies, laurador, confessa haver rebut del mossèn Curto, per deliberació del dit mossèn Joan Jordà, VII sous, e foren per dos cafiços de cals havie venuda per obs⁶⁶ de tornar lo lindar de la cèquia, que la crecuda de l'aygua havie desfet. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis mestre [Bernat] Castellar, sparter, e Ffrancesch Girart, verguer, de Tortosa. — II VII s.

Item, dijous, a XVIII de dit [mes], lo honorable en Antoni Miquel Barbarosa, mercader de dita ciutat, confessa haver rebut del dit mossèn Curto, de ordinació del dit mossèn Joan Jordà, qui present era, V sous, VI per lo cost de

⁶⁵ *En el marge esquerre: o.*

⁶⁶ *Segueix del, ratllat.*

un fust havie pres d'ell en Joan Ferrer per a la dita cèquia. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents mossèn Pere Jordà e Ffrancesch Girart, verguer, de Tortosa, per testimonis. — II V s VI.

Item, divendres, a 9 de giner D VI, donà e pagà lo dit mossèn Curto, de ordinació del dit mossèn Joan Jordà, qui-m dix a mi, notari, a n'Andreu Sans, laurador, qui prometera sis diners per una stona féu faena, ço és, que cavà en lo sòl de la cèquia per⁶⁷ la entrada de la aygua havie feta en dita cèquia en la crescuda del riu. — II s VI.

Item, dimecres, a XXI de dit [mes], lo honorable en Pere Forcadell confessa haver rebut del dit mossèn Curto VI sous, III, e foren per lo cost e preu de hun libant e trunelles d'ell foren preses per a obs de refermar lo pontal de dita cèquia, lo qual, per la crescuda de la aygua darrera perillava de pedre's. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo honorable en Gabriel Guerau,⁶⁸ mercader, e mestre Martí Navarro, peyrayre, ciutadans de Tortosa. — II VI s III.

||f. 17r

Dates ffetes e pagades per lo dit honorable en Miquel Sanç, notari, com a receptor e clavari de les pecúnies de dita sèquia sobre dit, en la forma e manera que-s segueix:

Primo, dimarts, a XVI de giner 1504, mestre Pere Negre e Simon Negre, mestres d'aixa, jermans, confessaren haver rebut del dit honorable en Miquel Sans, notari e clavari sobre dit, ço és, lo dit Pere Negre, vint sòlidos, e lo dit Simon Negre, III sòlidos, per sis dietes e salari de aquelles havien vagat e treballat en lo livell, e continuar aquell per dites dietes, ço és, per lo dit Pere Negre, cinch dietes, e una per lo dit⁶⁹ Simon Negre, que és per tot XXVIII sous. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermaren àpoca presents per testimonis los honorables micer Pere Amich e en Loys Corder, ciutadans de Tortosa. — I II III s.

Item, digous, a XXV del dit mes e any, donà e pagà lo dit honorable en Miquel Sans a-n Joan Mijavila, flaquer, VIII sous, VI, per lo preu e cost de sis peses de pà, a raó de I sous, VII pesa, les quals d'ell foren comprades per a compliment de la despesa de la gent anà a fer fahena, lo dia del gloriós Sanct Vicent, a la dita cèquia; rebé aquelles present mi, notari, lo dit Mijavila. — II VIII s VI.

Item, dimarts, a XVI del dit mes e any, donà e pagà lo dit honorable clavari, a-n Pere de Res, librater, per los treballs de mans e cost del pregamí per fer lo present libre, I sou, VI. — II I s VI.

||f. 17v

Item, digous, a XXV del dit mes e any, donà e pagà a mestre Vicent Ferrer, sastre, III sous per lo cost e preu de les sardines arengades comprà a la gent que anà a fer fahena, lo dit dia del gloriós Sanct Vicent, a la dita cèquia. — II III s.

Item, divendres, a XXVI del dit mes e any, mestre Antoni Vinader confessa haver rebut del dit honorable clavari XVI sous, e són per lo salari e treballs de quatre dies, a raó de IIII sous dieta, havie vagat ab lo dit mestre Pere Negre en lo livellar de dita cèquia, dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis lo discret en Bernat Xies, notari e-n Miquel Merino, texidor, ciutadans de Tortosa. — II XVI s.

Item, dimarts, a XXX del dit mes e any, mestre Antoni Queralt, pedrapiquer, confessa haver rebut de dit honorable clavari II lliures, VIII sous, e són en remuneració de diversos treballs havie haguts e sostenguts en una e dues vegades havie livellat e mirat lo camí e via de dita cèquia, del qual restave content, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — II II VIII s.

Item, disapte, a III de febrer e any predit 1504, mestre Luch, àlies *Ramon Colom*, palafanguer, qui porta lo magisteri de la fàbrica e experiència de dita ciutat, confessa haver rebut del dit honorable clavari IIII lliures VI sous en la manera següent: ço és, per ell a-n Gabriel Serralta, ferrer, XVIII sous; a mossèn Montornès, I lliura, IIII sous,⁷⁰ e ell, dit mestre Luch, I lliura, IIII sous; al dit mossèn Montornès, XX sous, les quals dites IIII lliures, VI sous lo dit mestre Luch havie de haver fins en dita jornada en paga de lurs dietes e ajudants. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpoca presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers de Tortosa. — IIII II VI s.

Item, dimarts, a VI del dit mes e any, lo honorable mossèn Bartomeu Montornès, procurador del dit mestre Luch, en aquell nom, confessa haver rebut del dit honorable clavari e

⁶⁷ *Segueix féu, ratllat.*

⁶⁸ *Segueix Guerau, repetit.*

⁶⁹ *Segueix per, ratllat.*

⁷⁰ *Segueix e ell, ratllat.*

receptor, II lliures, XVIII sous, e son en paga e prorata del salari e dietes per los treballs de la fàbrica de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers. — II II XVIII s.

||f. 18r

Item, diumenge, a XI de febrer, any sobre dit, mestre Francesch Bruch, coroner, confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor tres lliures de dita moneda, en sta manera, ço és: II lliures, X sous de comptants, e X sous que per ell havie donats a mestre Gabriel Serralta, ferrer, en paga en prorata de la ferramenta li havie de fer e havie feta per al lavor e exercici del forat e ubertura s'avie principada en la dita cèquia, les quals dites III lliures són en paga e prorata de aquelles XXXX lliures per preu de les quals lo dit Bruch és tengut y obligat de fer dita ubertura e forat, juxta forma e tenor dels capítols fets entre dita ciutat y ell; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en mossèn Berthomeu Montornès, ciutadà, e Joan Ferrer, laurador, de Tortosa. — III II s.

Item, dit jorn, lo dit mossèn Berthomeu Montornès, en dit nom, confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor I lliura, XIII sous, ço és, XXIII sous de comptants e al dit son principal, de una part; II sous per al mànech de la palafangua; e VIII sous en paga e prorata de lurs salari e dietes; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en Joan Ferrer, laurador, e lo dit Ffrancesch Bruch, coroner. — I II XIII s.

Item, dimarts, a XIII dels dits mes e any, lo dit mossèn Montornès, en dit nom, confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor, XX sous, e són en paga e prorata del salari e dietes del dit mestre Luch, son principal de la fahena en la dita cèquia, dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, texidor, verguers de Tortosa. — I II s.

Item, diumenge, a XVIII del dit mes e any, lo dit mestre Ffrancesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari III lliures de dita moneda en sta manera, ço és: II lliures, X sous que per ell havie donats a mestre Serralta, en paga en prorata de la ferramenta li havie de fer e havie feta per al lavor e experiència del forat e ubertura havie principiada en dita cèquia, e son en paga e prorata de les dites XXXX lliures; e axí, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en

Jachme Camps e Miquel Carlar, lauradors de Tortosa. — III II s.

Item, dimecres, a XXI de febrer, e any sobre dit, en Bernat Tarascó confessa haver rebut del dit honorable clavari III lliures de dita moneda, les quals són per lo cost e preu de una dotzena e mija de pales de ferre d'ell foren comprades per al lavor e experiència de la fàbrica de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en Jachme Riba e Joan Revull, major de dites, laurador, de Tortosa. — III II s.

||f. 18v

Item, dit jorn, lo dit honorable mossèn Berthomeu Montornès, en dit nom, confessa haver rebut del dit honorable receptor e clavari I lliura, VIII sous, e són en paga prorata de les dites e treballs per lo dit mestre Luch, son principal, fetes en la dita cèquia, e axí, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en los honorables en Joan Corder e en Mateu Breçó, ciutadans de Tortosa. — I II VIII s.

Item, diluns, a XXVI del dit mes de febrer, lo dit mestre Ffrancesch Bruch, confessa haver rebut del dit honorable receptor e clavari XXX sous, e són per la causa e rahó damunt dita, dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en Jaume Fuster, procurador de causes, e Miquel Merino, texidor, de Tortosa. — I II X s.

Item, dimarts, a XXVII del dit mes e any, lo dit honorable mossèn Berthomeu Montornès, en lo dit nom, confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor III lliures, VI sous, e són a compliment de totes les dietes, salaris e treballs que lo dit mestre Luch,⁷¹ lur principal, ensemps ab sos companyons, hagués fetes e fets en al cèquia e fàbrica de aquella fins al disapte abans de Carnestoltes propassades. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis los honorables mossèn Miquel Dezprats e mossèn Joan Jordà, ciutadans de Tortosa. — III II VI s.

Item, diumenge, a III de mars de dit any, lo dit mestre Bruch confessa haver rebut del dit honorable receptor e clavari I lliura, II sous per la causa e rahó damunt dita, e per los treballs per la setmana pasada, e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e Miquel Merino, texidor, de Tortosa. — I II II s.

Item, divendres, a XXII de dit mes, lo dit mestre Antoni Queralt confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor, de una part, VIII

⁷¹ *Segueix* confessa ratllat.

lliures, VI sous, VI, e són per lo salari de aquells XVIII jorns, a raó de III sous, VI jorn, comensant⁷² del dia que partí de Leyda per a venir a acabar de livellar y adheñar la dita cèquia, que són dits XVIII jorns; e de altre part, VI sous, VIII per loguer de la mula de dos dies de venir e altres dos dies de tornar a Leyda, que és tot III lliures, XII sous, II, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Loÿs Manuel, mercader, e mestre Antoni Vinader, obrer de vila, ciutadans de Tortosa. — IIII II XII s II.

Item, dit jorn, mestre Antoni Vinader, obrer de vila, confessa haver rebut del dit honorable receptor e clavari, de una part I lliura, XVI sous per lo salari de aquells VIII jorns, a raó de III sous dia, havie treballat ab lo dit mestre Queralt en lo adheñar e apuntar la faena de dita cèquia, e de altre part VIII sous per los trebals de sou en dits dies, que és tot II lliures, V sous; e axí, renunciant, ne fermà àpocha presents per testimonis en Loÿs Manuel e lo dit mestre Queralt. — II II V s.

||f. 19r

Item, dimarts, a XXVI de mars de dit any, donà e pagà lo dit honorable clavari e receptor al dit mestre Francesch Bruch, segons aquell dix a mi, notari, XX sous en sta manera, ço és: ja abans III sous, e lo dit present dia XII sous, e III sous se havia retengutns per lo ferrer que li havia fea la ferramenta, los quals dits XX sous són en paga e prorata del dit preu del forat de dita cèquia. — I II s.

Item, divendres, a XXVIII del dit mes e any, lo dit Francesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable receptor e clvari, per la rahó damunt dita, I lliura, III sous, dels quals renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Joan Roqua e en Joan Steve, fil de Arnau Steve. — I II III s.

Item, dimarts, a XIII de maig de dit any, donà e pagà lo dit honorable clavari e receptor, present mi, notari, a mestre Francescot Ferrer, sastre, com a cap de deena, I sou, VIII, per ordinació⁷³ de sos companys, per hun jornal fet per en Guillem Calbo en lo trast del dit Ferrer per mestre Pere Daroca, sabater, atès que frare Darocha, son germà, havie posats XV sous, no a volgut posar lo dit jornal. — II I s VIII.

Item, dijous, a XXIII de maig, lo dit Francesch Bruch, confessa haver rebut del dit ho-

norable⁷⁴ receptor e clavari, per la rahó damunt dita, II lliures, VIII sous; rebé aquelles de ordinació dels magnífichs mossèn [Guillem] Garidell e mossèn Joan Giner, dos dels procuradors de dita ciutat; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los honorables mossèn Miquel Prats e Antoni [...], ciutadans de Tortosa. — II II VIII s.

Item, diluns, a III de juny del dit any, lo dit Francesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor, per la rahó damunt dita, I lliura, III sous; rebé'ls de ordinació de l'honorable mossèn Joan Giner, procurador de dita ciutat, absents lurs companyons; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Ycart e en Joan Bosch, mercader, ciutadans de Tortosa; rebé aquells per mans de mossèn⁷⁵ Francesch Vicent, prevere, per lo venerable clero. — I II III s.

||f. 19v

Item, dimecres, a XII de juny de dit any, lo honorable en Joan Bosch, mercader de dita ciutat, confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor III lliures, III sous, VI, les quals serviren, segons dix, per a obs de pagar cabaços de palma y despart e palles de ferre presos de diverses gents per al lavor e exercici de dita cèquia, segons lo compte que ell ne porta; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo magnífich Pere Amich e en Francesch Girart, altre verguer, de Tortosa. — III II III s VI.

Item, dimarts, a XVIII del dit mes e any, lo dit mestre Francesch Bruch confess haver rebut del dit honorable clavari e receptor, per la rahó damunt dita, de ordinació dels dits dos magnífichs procuradors, II lliures, III sous, VI; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Pere Rosselló, prevere e comensal de la Seu, e mossèn Joan Bonet, ciutadà de Tortosa. — II II III s VI.

Item, disapte, a XXVIII del dit mes e any, lo dit mestre Francesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor, per la dita rahó, de ordinació dels dits dos magnífichs procuradors, XX sous; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Arbonès, prevere, e lo honorable en Joan Bosch, mercader de Tortosa. — I II s.

⁷² comensant, *interlineat*.

⁷³ *Segueix ns, ratllat*.

⁷⁴ *Segueix sindich, ratllat*.

⁷⁵ *Segueix Joan, ratllat*.

Item, dijous, a XVIII de juliol de dit any, lo dit mestre Ffrancesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor, per la dita rahó, de ordinació dels dits dos magnífichs procuradors, de una part I lliura, que dix són quinze jorns rebé per mans de mestre Pere Joan, fuster; e de altra part II lliures, VIII sous, que dix són deu jorns rebé per mans de del magnífich en Guiamó Garidell, procurador en cap, les quals dit mossèn procurador rebé de dit clavari après los hagué bestrets; e de altra part, XVIII sous que dit dia rebé de comptants, e són dels diners procehíts del memorial dels dits dos sòlidos;⁷⁶ que per tot pren suma de III lliures, VII sous, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los discrets en Benet Rius e en Ffrancesch Palau, notaris, ciutadans de Tortosa. — III II VII s.

Item, diluns, a XXVIII de dit mes e any, lo dit Ffrancesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor, per la dita rahó, de ordinació de mossèn Ffrancesch Oliver e mossèn Jordà, III lliures, XII sous; e axí, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Miquel Prats e en Domingo Guàrdia, mercader, ciutadà de Tortosa. — III II XII s.

||f. 20r

Item, dimecres, a II de agost, e any predit 1504, donà e pagà lo dit honorable clavari e rector a n'Andreu Casanella, macip de ribera, qui present era, X sous, e són per los treballs que lur companya havia sostenguts en descarregar aquelles deu pedres que foren trameses de Flix per a obs e mester de dita cèquia. — II X s.

Item, dit honorable mestre Miquel Scolà, sparter, confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor, en paga e prorata de cabaços havie donats per a la fàbrica de dita cèquia, II lliures, VIII sous; e axí, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Domingo Gomar e en Pere Navets, calsaters, de Tortosa. — II II VIII s.

Item, diumenge, a III de dit mes, lo dit Ffrancesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari, per la dita rahó, I lliura, VII sous, los quals, de voluntat sua, havia donats a n Pere de Casp per lo loguer de XXXVI jorns havie tengut un asse seu per a la dita cequia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Jachme Prades, mercader, e mestre Joan Sterol, boter, ciutadans de Tortosa. — I II VII s.

⁷⁶ *Segueix* e per ço, renunciant, etcètera, ne, *ratllat*.

⁷⁷ dita, *interlineat*.

Item, dimarts, a VI del dit mes e any, en Joan Ferrer e en [...] Jordà, lauradors, confessaren haver rebut del dit honorable clavari, de una part, VII lliures, X sous per los jornals de LXXX hòmens que serviren a la cèquia, a raó de I sous, VIII per home, per III dies, e II sous per la demesia dels majorals, e I sou, I per una corda fonch comprada per a obs de dita cèquia; e de altra part, V lliures, III sous, III per LXII hòmens a dit preu, per dos dies, e II lliures per la demesia de dits majorals; e de altra part, per XXXVII hòmens, a dit preu, III lliures, II sous, VIII, per hun jorn, e I sou, III per la demesia de dits majorals que feren fahena en dita cèquia; que pren suma tot de XVI lliures, I sou, V, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Pere [Puyant], obrer de vila, e Joan Vidal, laurador, de Tortosa. — XVI II I s V.

Item, dijous, a VIII del dit mes e any, lo dit Ffrancesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari, de ordinació dels [magnífichs procuradors] e de mossèn Joan Jordà, per la rahó damunt dita,⁷⁷ XXIII sous, dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo discret en Pere Pruner, notari, e en Ffrancesch Girart, verguer, de Tortosa. — I II III s.

||f. 20v

Item, disapte, a X del dit mes e any, en Joan Ferrer e en Miquel Carlar, lauradors de dita ciutat, dos dels majorals de dita cèquia, confessaren haver rebut del dit honorable clavari e receptor VII lliures, V sous, VIII, y són per los jornals y loguers de LXXXV hòmens que treballaren a la cèquia XIII dies, ço és, dimecres, dijous o divendres propassats, a raó de I sous, VIII per home, e III sous per la demesia dels majorals, que foren quatre, que per tot són les dites VII lliures, V sus, VIII, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Berthomeu Pasqual e Joan Sayès, lauradors de dita ciutat. — VII II V s VIII.

Item, diumenge, a XI de dit mes e any, mestre Guillem Cabrera, corder, confessa haver rebut del dit honorable clavari e receptor III sous, VI, e són per lo cost e preu de aquelles V lliures mija de corda de acot d'ell fonch comprada per al messurar de les heretats havien de fer en Pere Gostantí, Joan Bonfill e Antoni Covet, e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — II III s VI.

Item, dimecres, a XIII de dit mes e any, donà e pagà lo dit honorable receptor e clavari, present mi, notari, als dits magnífichs dos procuradors, XII sous, los quals, procehint deliberació per los dits magnífichs procuradors e prohòmens de la dita cèquia, foren provehits ésser dats a-n Pere Balaguer, cap de deena, en algun socors del dan emal segons se deya de colps a ell donats per en Joan Llopis menor, per demanar-li lo loguer de hun home li havie logat per a la cèquia, los quals dits XII sous foren donats a la muller del dit Balaguer per dits procuradors present mi, notari, per absència de lur [...]. — II XII s.

Item, dit jorn, lo dit en Joan Ferrer, laurador, altre dels majorals de dita sèquia, confessa haver agut e regut del dit honorable receptor e clavari XI lliures, XVII sous, IIII, y són per los jornals y loguer de CXXX homens e una dona a dita rahó, compresa la demesia dels majorals que treballaren en la dita cèquia per III dies, ço és, diluns, dimarts e dimecres posats, compresos aquells LXX sous havie ja rebuts lo diluns pasat, primer dia dels dits tres; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Miquel de Mijanques e mossèn Vicent Peris, de València. — XI II XVII s IIII.

||f. 21r

Item, disapte, a XVII de dit mes e any, donà e pagà lo dit receptor, present mi, notari, a-n Bernat Tarascó, qui present era, XIII sous, e són per lo nòlit de dues grans peses de pedres que ell havie bestrets a Caydús, moro, per dit nòlit de Flix fins a la present ciutat, per a obs de dita cèquia. — II XIII s.

Item, diumenge, a XVIII de dit, mestre Jerònim Giraut e Diego de Úbeda, pedrapiqués, confessaren haver agut e rebut del dit honorable receptor e clavari XXXIII sous, ço és, per lo dit Diego XIII sous, per los treballs de tres dies [...] de ajudar a piquar les pedres per al stallador de dita cèquia; e per lo dit Giraut, XX sous per V jorns per dita rahó; que és per tot dits XXXIII sous, dels quals, renunciant, etcètera, ne fermaren àpocha presents per testimonis en Joan Ferrer e Nicolau Jordà, lauradors de Tortosa. — I II XIII s.

Item, dit jorn, en Joan Ferrer, Nicolau Jordà, Miquel Carlar e Guillem Carbó, majorals de dita cèquia, confesaren haver agut e rebut del dit honorable clavari, per los jornals de XXXVIII homens e una dona tenguts en dita cèquia lo dimecres passat, a dita raó, ab la demesia d'ells, IIII lliures, III sous, X, e per

XXXVI homens e una dona tenguts lo disapte après, a la mateixa raó, ab la demesia de III majorals, tot, III lliures, XVIII sous, VI; que és per tot VIII lliures, II sous, IIII; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Jerònim Girart e Diego Úbeda, pedrapiquers, de Tortosa. — VIII II II s IIII.

Item, diluns, a XVIII del dit mes e any, donà e pagà lo dit honorable clavari e receptor, al magnífich mossèn Joan Giner, procurador terç de dita ciutat, XX sous, per cinch roves de pa havie donat al dit Francesch Bruch, a raó de IIII sous rova, y eren de aquell pa ere sobrat a la dita ciutat del socros de la ribera per causa dels moros; rebé aquell persent mi, notari. — I II s.⁷⁸

Item, dimarts, a XX del dit mes e any, lo discret en Bernat Xies, notari, féu fe a mi, notari, com dit jorn en Domingo de na Lexà, de Flix,⁷⁹ havie confessat haver agut e rebut del dit honorable clavari e receptor II lliures, VIII, y eren en paga e prorata dels treballs havie aguts e sostenguts en lo tallar les pedres per al stallador de la dita sèquia. E axí, renunciant, etcètera, li'n fermà àpocha presents per testimonis en Pere Cervelló, de dit loch, e Miquel Merino, verguer de Tortosa. — II II VIII s.

||f. 21v

Item, dit jorn, lo dit en Bernat Xies, notari, féu fe a mi, notari, com dit jorn en Pere Cervelló, de Flix, havie confessat haver agut e rebut del dit honorable clavari I lliura, X sous, que eren per lo nòlit e port de sis pedres havie portades de dit loch per a obs e messió de la dita cèquia ab la sua barca; e axí, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis Domingo de na Lexà, de dit loch, e Miquel Merino, verguer, de Tortosa. — I II X s.

Item, dit jorn, en Joan Ferrer, laurador, altre majoral, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari VIII lliures, IIII sous, e són per los jornals de LVIII homens e una dona tenguts ahir, diluns, a dita cèquia, a dita raó, ab la demesia de IIII majorals; e per XXXVIII homens e una dona⁸⁰ tenguts lo dit jorn de dimarts a dita cèquia, a dita raó, e dits majorals; e axí, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Antoni Serra, hoste de correus, e en Jaume Camps, laurador, de Tortosa. — VIII II IIII s.

Item, dijous, a XXII de dit mes e any, lo dit en Joan Ferrer, altre de dits majorals, confessa

⁷⁸ En el marge esquerre: coroner.

⁷⁹ Segueix que, ratllat.

⁸⁰ dona, interlineat.

haver rebut del dit honorable clavari VII lliures, VI sous, X, e foren per los jornals de XXXXVIII hòmens e una dona tenguts ahir, dimecres, a dita cèquia, ab la demesia de IIII majorals; que tot pren dita suma de dites VII lliures, VI sous, X; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimoni en Jacme Camps, laurador, e en Miquel Joan, parayre de Cervera, habitant en Tortosa. — VII II VI s X.

Item, divendres, a XXIII de dit mes e any, lo dit Ffrancesch Bruch confessa haver hagut e rebut del dit honorable clavari I lliura, I sous, IIII, e són per obs de pagar de una part a-n Joan Mijavila XIII peses de pa, e a na Perona, III peses, a raó de I sou, IIII pesa, fan dits XXI sous, IIII; e foren en paga e prorata del preu de dit forat de dita cèquia; dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimoni mossèn Pau Ros, beneficiat in sede, et Miquel [...], monge de dita seu. — I II I s IIII.

||f. 22r

Item, disapte, a XXIII de dit mes e any, en Pere Gostantí, Joan Bonfill e en Antoni Covet, lauradors de la present ciutat, confessaren haver agut e rebut del dit honorable clavari XII sous, ço és, per la porció de cascú dells 4 sous per dos dies de cascú havien entès e treballat en lo mesurar de les terres campes e vinyes que s'an de regar de la cèquia; e axí'n fermaren àpocha presents per testimoni de la ferma dels dits Joan Bonfill e Antoni Covet, que allí fermaren,⁸¹ foren mestre Miquel Scolà, sparter, e Miquel Gassià, laurador de Tortosa; e de la ferma de dit Gostantí, que dit dia fermà, foren lo discret en Pere Rius, notari, e metre Antoni Joan, àlies *Tarragoní*. — II XII s.

Item, dit jorn, lo dit en Joan Ferrer confessa haver⁸² rebut del dit honorable clavari III lliures, II sous, VIII, e són per los jornals de XXXVII hòmens tenguts ahir divendres a dita cèquia, ab la demesia de tres majorals, a dita raó, que per tot dites III lliures, II sous, VIII, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimoni los dits mestre Miquel Scolà, sparter, e Miquel Gassià, laurador, de Tortosa. — III II II s VIII.

Item, diumenge, a XXV de dit mes e any, Martí Sanxo, fill d'en Domingo Sanxo, confessa haver agut del dit honorable clavari IIII sous, e són en ajuda del camí havie de fer fins a Leyda, ab una letra de la present ciutat, dirigida a mestre Antoni Queralt per causa e fets de la

dita cèquia, contenent que vingués vista dita letra; dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimoni mestre Miquel Guimerà, sabater, e Joan Steve, laurador, de Tortosa. — II IIII s.

Item, diluns, a XXVI de dit mes e any, lo dit en Joan Ferrer confessa haver rebut deld it honorable clavari IIII lliures, V sous, II, e són per cinquanta hòmens e una dona tenguts dit dia a la dita cèquia, ab la demesia de IIII majorals a dita raó, que totes dites IIII lliures, V sous, II; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimoni en Grabriel Sans, mercader de Vilalba, e en Jaume Calbet, laurador, de Tortosa. — IIII II V s II.

||f. 22v

Item, dimarts a XXVII de dit mes e any, lo dit en Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari III lliures, V sous, VI, e són per los jornals de XXXVIII hòmens e una dona, ab la demesia de quatre majorals, tenguts a la dita cèquia, dita jornada, a dita raó, fan dites III lliures, V sous, VI, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimoni mossèn Nicolau Valentí, prevere, e Pere Ardèvol, laurador, de Tortosa. — III II V s VI.

Item, dijous, a XXVIII de dit mes e any, lo dit Joan Ferrer confessa haver agut e rebut del dit honorable⁸³ clavari, III lliures, XIII sous per los jornals de XXXXIII hòmens, ab la demesia dels dits IIII majorals, a dita raó, tenguts dit dia a la fàbrica de dita cèquia; e és per tot dits III lliures, XIII sous; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimoni en Baltazar Vilar, parayre, e Francesc Coll, baxador, ciutadans de Tortosa. — III II XIII s.

Item, dit jorn, lo dit Martí Sanxo confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari VIII sous, e són a compliment de aquells XII sous li foren promesos per lo camí havie de fer ab la letra de la present ciutat a Leyda, a mestre Antoni Queralt, per causa de dita cèquia; e portà resposta de aquell; e per ço, renunciant, ne fermà àpocha presents per testimoni en Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — II VIII s.

Item, disapte, a XXXI de dit mes e any, lo dit mestre Dieguo Úbeda, pedrapiquer, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari XV sous per IIII jornals que menys una ora e mija havie treballat en obrar les pedres restants

⁸¹ *Segueix mestre, ratllat.*

⁸² *Segueix rebut, ratllat.*

⁸³ *Segueix Ffrancesch, ratllat.*

per al stallador de dita cèquia, ensemps ab mestre Jerònim Giraut, de les quals ores fermà àpochà presents en Gabriel Sans, de Vilalba, e Gabriel Pomar, laurador, de Paníscola. — II XV s.

Item, dit jorn, mestre Miquel Scolà, sparter, confesas haver agut e rebut del dit honorable clavari XXI sous, VIII diners, e són a compliment de aquelles III lliures, VIII sous, VIII qui eren los preus dels cabaços presos d'ell per lo honorable en Joan Bosch, serviren, segons lo compte fet per dit Bosch, per a obs dels trasts donat als ciutadans; dels quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis lo dit Gabriel Sans, de Vilalba, e mestre Diego d'Úbeda, pedrapiquer, de Tortosa. — I II I s VIII.

||f. 23r

Item, dit jorn, mestre Joan Monge, arrendador del pes de la farina de la present ciutat, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari I lliura, VII sous, VI, e són per lo preu de V sous VI roves havie donades per a obs e mester del dit Francesch Bruch, corroner, comensant a pendre dimecres propasat fins dita jornada, com en aquella ne rebés dues roves per lo diluns primer vinent; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis lo honorable en Domingo Gomar, mercader, e Miquel Merino, altre verguer, de Tortosa. — I II VII s VI.⁸⁴

Item, dit jorn, lo dit en Joan Ferrer confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari, de una part, III lliures, XVIII sous, VIII per los jornals de XXXVII hòmens ahir divendres tenguts a la dita cèquia, ab la demesia de quatre majorals a dita raó; e de altra part III lliures, VI sous, VIII per los jornals de LI hòmens ab dits majorals tenguts dit jorn de disapte, a dita cèquia, a dita raó; prenen suma de VIII lliures, VI sous, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e en Antoni Serra, hoste de correus, de Tortosa. — VIII II VI s.

Item, diluns, a II de setembre de dit any 1504, lo dit Joan Ferrer confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari III lliures, XVIII sous; e són per los jornals de XXXVI hòmens ab la demesia dels quatre majorals tenguts dit dia, a la dita cèquia, a la dita raó; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en Pere Malengua, lau-

rador, e Joan Rodagués, hostaler, ciutadans de Tortosa. — III II XVIII s.

Item, dimarts, a III de dit mes e any, en Joan Farnós, laurador de la Galera, e cap de la deena del trast del dit loch per la present ciutat donat de la cèquia, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari VIII sous, VI; e són per a obs de pagar I rova malla de pa havie comprat de la viuda Bellmunta, a raó de I sou, V rova, per socors e ajuda de la gent tenia al dit trast dit dia, e aguessen acabada lur vituala, e se'n volien tornar, lo que fora stat dexar la faena sens acabar; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e Miquel Scolà, sparter. — II VIII s VI.

||f. 23v

Item, dit jorn, lo dit en Joan Ferrer confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari II lliures, XVI sous, VIII; e són per los jornals de XXXIII hòmens, ab la demesia de III majorals, a dita raó tenguts dit jorn en dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis en Joan Martí e Jaume Martí,⁸⁵ macips de ribera,⁸⁶ de Tortosa. — II II XVI s III.

Item, dimecres, a III de setembre de dit any, na Sussanna, muller d'en Martí Climent, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari V sous, VI; e són per lo preu de una rova farina que ella havie donada a la germana del corroner, de ordinació del magnífich procurador ters; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis mossèn Manuel Cerdà e mestre Jaume Bondia, boter, de Tortosa. — II V s VI.⁸⁷

Item, dijous, a cinch de dit mes e any, lo dit mestre Miquel Scolà, sparter, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari II lliures, VII sous, III; e són per lo cost e preu de aquells cabaços havie donats per a obs e mester de dita cèquia en lo mes de agost propasat, segons lur compte, lo qual stà en cubertes del present libre; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpochà presents per testimonis mossèn Miquel Desprats e mestre Pere de Res, librater, de Tortosa. — II II VII s III.

Item, dit jorn, mestre Pere de Res, librater, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari I sous per los treballs de fer dos libres

⁸⁴ *En el marge esquerre: corroner.*

⁸⁵ e Jaume Martí, *interlineat.*

⁸⁶ *Segueix [...], ratllat.*

⁸⁷ *En el marge esquerre: corroner.*

per a escriure lo mesurar de les heretats que-s fa per en Pere Gostantí, Joan Bonfill e Antoni Sonet, de aquelles se regaran de dita cèquia;⁸⁸ e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los dits mossèn Miquel Desprats e mestre Miquel Scolà, sparter, de Tortosa. — II I s.

Item, divendres, a VI de dit mes e any, lo dit en Joan Ferrer, en dit nom, confessa ahver agut e rebut del dit honorable clavari, de una part, III lliures, VI sous, IIII per los jornals de XXXVIII hòmens, ab la demesia de quatre majorals, a la dita raó, tenguts ahir digous a dita cèquia; e de altra part IIII lliures, XVIII sous, IIII, e són per los jornals de LVIII hòmens, ab la demesia de sis majorals, a dita cèquia; que suma y és tot VIII lliures, IIII sous, VIII, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Tomàs Cubells, donzell, e en Gabriel Palau, vehí de Arenys, habitant en Tortosa. — VIII II IIII s VIII.

||f. 24r

Item, disapte, a VII de dit mes e any, lo dit mestre Joan Monge, arrendador del dit pes de la farina, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari I lliura, VII sous, VI, e són per lo preu de 5 roves farina, a raó de 5 sous, 6 rova, havie donades per a obs e mester del dit corroner, comensant dimarts propasat e finí dita jornada de disapte; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Joan Balaguer, metge, e en Pere Martí, àlies *de les flors*, mercader de Tortosa. — I II VII s VI.⁸⁹

Item, dit jorn, mestre Jerònim Giraut, pedrapiquer, confessa haver agut e rebut, del dit honorable clavari, XV sous per IIII jorns menys una hora e mija havie treballat en obrar les pedres restants per a dit stallador de la cèquia, ensemps ab lo dit mestre Dieguo, los quals dits XV sous dit clavari, de voluntat sua, se retingué en prorata del loguer de les cases hon de present stava; e per ço, renunciant, etcètera, li'n fermà àpocha presents per testimonis mossèn Miquel de Mijanques e mossèn Ffrancesch Martí, ciutadans de Tortosa. — II XV s.

Item, diluns, a VIII de dit mes e any, lo dit Joan Ferrer confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari, de una part, IIII lliures, VII sous, e són per LI hòmens e la demesia

de VI majorals que disapte pasat foren a la dita cèquia; e de altra part, IIII lliures, V sous, IIII per L hòmens, ab la demesia de VI majorals, foren dit dia de diluns a la dita cèquia; que per tot són VIII lliures, XII sous; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ffrancesch Climent e en Pere Gostantí, laurador, de Tortosa. — VIII II XII s.

Item, dimarts, a X de dit mes, en Pere Gostantí confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari, de una part, XVIII sous havie rebuts lo darrer de agost pasat per III dietes d'ell e sos companyons de mesurar les heretats; e de altra part, XXIII sous havie rebuts a III de dit mes de setembre per per IIII dites, ço és, II que li'n restaven e II de dit mes; e més, a XVIII sous rebé la present jornada per III dietes que li eren degudes fins dit dia; que tot són III lliures, axí per ell com per dits lurs companyons fins lo diluns abans,⁹⁰ que fermà dita àpocha; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Jaume Camps, laurador, e Ffrancesch Girart, laurador, de Tortosa. — III II s.

||f. 24v

Item, diluns, a VIII de dit mes e any, jatsie ací-s continue en Joan Mijavila, flaquer, confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari XIII sous, VI per lo cost de II roves e una pesa de pa, a raó de VI sous rova, havie donades al dit corroner; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Guillem Socarrats, texidor, e Antoni Casanella, sabater, de Tortosa. — II XIII s VI.⁹¹

Item, dijous, a XII de dit mes e any, lo dit Joan Ferrer confessa haver agut e rebut del dit honorable clavari, de una part, III lliures, XIII sous, VI, per XXXIII hòmens e una dona, ab la demesia de sis majorals, que dimarts, a X de dit [mes],⁹² foren a dita cèquia, a dita raó; e de altra part, I lliura, XIII sous, IIII, per los jornals de XX hòmens serviren axí en fer lo loch per asentar les pedres del stallador com per carregar aquelles en un pontó e pujar aquell fins al forat de dita cèquia; e IIII diners per dos hòmens anaren ahir a esgotar dit pontó, que perillava de aygua, no se n'entràs ab dites pedres en lo riu; que per tot pren suma de V lliures, XI sous, X; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mer-

⁸⁸ de aquelles se regaran de dita cèquia, *interlineat*.

⁸⁹ *En el marge esquerre*: corroner.

⁹⁰ lo diluns abans, *interlineat*. *Abans* en dita jornada, *ratllat*.

⁹¹ *En el marge esquerre*: corroner.

⁹² dimarts, a X de dit, *interlineat*. *Abans* dita jorn, *ratllat*.

cader, e en Antoni Serra, hoste de correus, ciutadans de dita ciutat. — V II XI s X.

Item, disapte, a XIII de dit, en Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari, de una part, IIII lliures, III sous, VIII per los jornals de XXXVIII hòmens, ab la demesia de VI majorals, a dita raó, tenguts ahir, que era divendres, a dita cèquia; e per LVIII hòmens, ab la demesia de dits majorals, tenguts dit dia de disapte a dita cèquia, al mateix preu, V lliures, 4; que per tot és VIII lliures, IIII sous; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Francesch Martí e mestre Gabriel Serralta, ferrer, de Tortosa. — VIII II IIII s.

Item, dit jorn, mestre Gabriel Serralta, ferrer, confessa haver rebut del dit honorable clavari, per lo cost e preu de sis exades de ferre havie fetes per a obs e mester de dita cèquia, en les quals entraren LVIII lliures de ferrer, que a raó de X diners per liura fan II lliures, VIII sous, IIII; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo dit en Joan Ferrer, laurador, e mestre Antoni Joan, àlies *Tarragoní*, perayre, de Tortosa. — II II VIII s IIII.

||f. 25r

Item, diluns, a XVI de dit mes e any, lo dit mestre Joan Monge confessa haver rebut del dit honorable clavari I liura, XIII sous; e són per lo preu de VI roves de farina, a raó de V sous, VI rova, havie donades al dit corroner fins disapte propasat; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis Francesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — I II XIII s.⁹³

Item, dit jorn, lo dit en Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari III lliures, III sous, VIII, e són per los jornals de XXXVII hòmens, ab la demesia de sis majorals, a dita raó, tenguts dit jorn a la cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Gabriel Palau, veÿ de Arenys, e en Loís Palau, scrivent, de Tortosa. — III II III s VIII.

Item, dimarts, a XVII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari IIII lliures, sous, IIII, e són per los jornals de XXXVII hòmens, ab la demesia de sis majorals, a dita raó, tenguts dit jorn a la cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Pere Albiach, mercader, e en Pere Urgell,

laurador, de la Fatarella, habitant en Tortosa. — IIII II s IIII.

Item, dimecres, a XVIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari IIII lliures, V sous, e són per los jornals de cinquanta hòmens, ab la demesia de cinch majorals tenguts dit jorn a la dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Guillem Guearau, prevere, e mossèn Joan Burguès, ciutadà de Tortosa. — IIII II V s.

Item, digous, a XVIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari, de una part, IIII lliures, XIII sous, IIII, e són per los jornals de LV hòmens, ab la demesia de cinch majorals, a dita raó, tenguts dit jorn a la dita cèquia; e de altra part, VI sous, IIII per lo cost de VIII mànechs de exades, e una luciada, a raó de VIII diners mànech; fan totes dues per sumes VIII lliures, XVIII sous, VIII; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Garidell e mossèn Joan Burguès, ciutadans de Tortosa. — VIII II XVIII s.⁹⁴

||f. 25v

Item, divendres, a XX de dit mes, lo honorable en Joan Bosch, mercader, de la present ciutat, administrador elet per la dita ciutat sobre los fets e negocis de la cèquia de aquella, en dit nom, confessa haver rebut del dit honorable clavari, de una part, XXX sous que disapte, a XIII de juliol de dit any 1504, rebé per mans de mossèn Francesch Vicent, prevere, en prorata de la ajuda [que] lo venerable clero fa en dita cèquia; e de altra part, XX sous per mans del dit honorable clavari; que per tot [suma] II lliures, X sous, e són en prorata de lurs treballs; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Perot Breçó, mercader, e en Joan Vespín, apotecari, de Tortosa. — II II X s.

Item, diumenge, a XXII de dit mes, mestre Francesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari I liura, XVII sous, IIII, e són per a obs de pagar VII roves de farina, a raó de V sous, IIII rova, les quals, segons dix, li foren proveïdes ésser-li donades fins a diumenge primer vinent, qui-s comptarà XXVIII de dit [mes], e açò en prorata de lur stall e o preu del forat; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Joan Cerdà, assaunador, e mestre Tomàs Ferrús, sparter, de Tortosa. — I II XVII s IIII.⁹⁵

⁹³ En el marge esquerre: corroner.

⁹⁴ Sens dubte, manca alguna concepte en aquest compte.

⁹⁵ En el marge esquerre: corroner.

Item, dit jorn, lo dit honorable en Joan Bosch, en dit nom, confessa haver rebut del dit honorable clavari I lliura, VI sous, e són en prorata de lurs treballs com administrador de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los dits Joan Cerdà e Tomàs Ferrús. — I II VI s.

Item, dit jorn, mestre Antoni Queralt confessa haver rebut del dit honorable clavari VIII lliures, XI sous VI, e són axí per lo loguer de la mula, per dos dies de venir de Leyda ací perfets de la dita cèquia, e despesa de aquella, e dies per tornar-la alà; e, axí mateix, per los jornals d'ell e joves havien feta faena e treballat fins en dit jorn en dita cèquia, segons per sos jornades stà scrit en hun compte donat per dit mestre Antoni. E per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Joan Cerdà e Tomàs Ferrús. — VIII II XI s VI.

Item, dit jorn, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari III lliures, XVIII sous, III, e són per los jornals de LVIII hòmens e una dona, ab la⁹⁶ demesia de cinch majorals, a dita raó, e per lo loguer de una sàrria, tenguts lo divendres propasat a dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Antoni Queralt e en Andreu Timoneda, menor de dites, laurador, de Tortosa. — VIII II XI s VI.

||f. 26r

Item, dit jorn, en Andreu Timoneda, menor de dies, confessa haver rebut del dit honorable clavari, de una part, III sous per lo preu de hun cafís de cals; e de altra part, VI [diners] per lo port de aquell havie fet al loch a hon era mester per al lavor de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Antoni Queralt e en Joan Ferrer, laurador, de Tortosa. — II III s VI.

Item, diluns, a XXIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari III lliures, VII sous, III, e són per los jornals de XXXX hòmens, ab la demesia de dos majorals, a dita raó, que dit jorn foren tenguts a dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Antoni Abella e mossèn Joan Garidell, ciutadans de Tortosa. — III II VII s III.

Item, digous, a XXVI de dit mes, lo dit en Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari, de una part, III lliures, sous, II, e són per los jornals de XXXV hòmens e una dona, ab la demesia de tres majorals tenguts dimarts propasat a la dita cèquia; e

de la tra part, III lliures, XVIII sous, X, e són per los jornals de XXXXVI hòmens e una dona, ab la demesia de III majorals, tenguts ahir dimecres a dita cèquia; e més, III lliures, III sous, X per los jornals de XXXXVIII hòmens e una dona, ab la demesia de III majorals, tenguts dit jorn de digous a dita cèquia, a dita raó; és tot XI lliures, II sous, X, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Garidell e mossèn Bernat Dionís, ciutadans, de Tortosa. — XI II II s X.

Item, disapte, a XXVIII de dit mes, mestre Garcia de [...], ferrer, confessa haver rebut del dit clavari XII sous, e són per lo cost de VIII lliures acer havie meses en lo acerar dos pichs per al corroner; fermà àpocha presents per testimonis mossèn Tomàs Climent, canonge, e Miquel Pasqual, dormitorer de la Seu de Tortosa. — II XII s.

Item, diumenge, a XXVIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut de dit clavari, de una part, III lliures, XVIII sous, VI, e són per los jornals de XXXXVI hòmens e una dona, ab la demesia de tres majorals, tenguts lo divendres propasat a dita cèquia; e de altra part, III lliures, III sous, VI, e són per los jornals de XXXXVIII hòmens e una dona, ab la demesia de tres majorals, a dita raó, tenguts ahir disapte a dita cèquia; que tot pren suma de VIII lliures, II sous; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Jaume Bonfill, laurador, e Francesch Girart, verguer, de Tortosa. — VIII II II s.

||f. 26v

Item, dit jorn, en Antoni Taraçona, mestre d'aixa, per si per en Jerònim Figuerola, mestre d'aixa, confessa haver rebut de dit clavari XX sous, e són per dos dies e mig cascun d'ells havie treballat en carregar les pedres en un pontó e portar aquelles al stallador e forat de dita cèquia, e tornar dit pontó a la present ciutat; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e Miquel Ferrer, laurador de Vall-de-roures, habitant en Tortosa. — I II s.

Item, dit jorn, lo honorable en Joan Bosch confessa haver rebut del dit honorable clavari I lliura, XVII sous, III, e són per VII roves de farina, a raó de 5 sous, 4 rova, havie de comprar per al corroner per tota la primera setmana de octubre primer venidor; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Antoni Taraçona, mestre d'aixa, e lo dit Miquel Ferrer, de Vall-de-roures. — I II XVII s III.

⁹⁶ e una dona, ab la, *interlineat*. Abans ab la, *ratllat*.

Item, divendres, a II de octubre de dit any, mestre Antoni Queralt, pedrapiquer, confessa haver rebut del dit honorable clavari V lliures, II sous, VIII, e són per los jornals d'ell, dit mestre Antoni, e dels ajudants ab ell a la faena de dit cèquia, per al stallador, comensant diluns, que-s comptava a XXIII de setembre propassat, e finí diluns, a XXX de dit mes, segons apar tot per ses jornades continuat en hun compte per aquell donat, lo qual ha en les cubertes del present libre; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo discret en Ffrancesch Palau, notari, e Miquel Merino, altre verguer de Tortosa. — V II II s VIII.

Item, dit jorn, en Jaume Bonet, serrador, confessa haver rebut del dit clavari IIII sous, e són per sis fils havie serrats ab en Jaume Garcés de tres fusts per a la porta del stallador de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Miquel Dezprats e mossèn Steve Curto, ciutadans de Tortosa. — II III s.

Item, dijous, a III de dit mes, lo magnífich en Joan de Soldevila, ciutadà, confessa haver rebut del dit honorable clavari XVII sous, e són per lo cost e preu de tres fusts [vintens] que d'ell foren presos per a fer la porta del stallador de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo discret en Ffrancesch Palau, notari, e Miquel Merino, altre verguer, de Tortosa. — II XVII s.

Item, dijous, a III de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver reubt del dit clavari, de una part, II lliures, XV sous, VIII, e són per los jornals de XXXII hòmens e una dona, ab la demesia de III majorals, e per traure III fusts de l'aygua en terra, per a la porta del stallador, tenguts diluns propasat a dita cèquia; e més, III lliures, XVI sous, IIII per XXXXV hòmens, ab la demesia de IIII majorals, tenguts dimarts après a dita cèquia; e més, IIII lliures, VI sous, per LI hòmens e demesia de III majorals tenguts dimecres après a dita cèquia; e més, IIII lliures, VIII sous, per LII hòmens e demesia de IIII majorals tenguts dit jorn de dijous a dita cèquia; que per tot són XV lliurs, VI sous, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Ycart e en [...], ciutadans de Tortosa. — XV II VI s.

||f. 27r

Item, diumenge, a VI de dit mes, lo dit mestre Antoni Queralt confessa haver rebut del dit honorable clavari I lliura, IIII sous, e són per

loguer de la mula de ací a Leyda e dies del mateix fins allà, e 4 sous havie pagat a hun moro nomenat Berga per lo port de 4 pedres havie pujades de ací al stallador; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha, presents per testimonis mossèn Joan⁹⁷ de Soldevila e lo honorable en Joan Cerveró, mercader, ciutadans de Tortosa. — I II III s.

Item, diluns, a VII de dit mes, en Jaume Stopinyà, pagès, confessa haver rebut del dit clavari VIII sous, e són per lo port e nòlit de VII pedres havia pujades ab la sua barca de la present ciutat fins al stallador; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los honorables en Loís Corder e en Pere Albiach, mercaders, de Tortosa. — II VIII s.

Item, dit jorn, lo dit Ffrancesch Bruch confessa haver rebut del dit clavari cinch lliures, les quals lo mateix dia, per los magnífichs dos procuradors e persones eletes de la cèquia foren proveïdes ésser-li donades per ell a l'honorable en Joan Bosch,⁹⁸ e açò per a socórrer en alguna part als hòmens e faynés⁹⁹ que ell tenia a fer lo forat de dita cèquia; les quals, de voluntat sua, havia donades al dit en Joan Bosch per a fer dit socors, segons era stat deliberat, fent-se rebedor dit corroner de aquelles, en paga e prorata del preu de dit forat; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Ycart e mestre Simó Negre, mestre d'axa, ciutadans de Tortosa. — V II s.

Item, dit jorn, en Simó Negre e Pere Negre, jermans, mestres d'aixa, confessaren haver rebut del dit clavari II lliures, XVIII sous, e són per los jornals, listons, claus de fer la porta per al stallador de dita cèquia, e per dues scales, un cayrat e per un jornal de fer l'astacada, segons tot apar en un compte per aquells donat, lo qual serà en cubertes de aquest libre; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Loís Gil, mercader, e mestre Lorens Galí, sparter, de Tortosa. — II II XVIII s.

Item, dit jorn, lo dit Ffrancesch Bruch confessa haver rebut del dit honorable clavari I lliura, XV sous, e són per lo cost e preu de VII roves farina, a raó de V sous rova, les quals li havien a servir per a fer dita faena fins a diumenge primer vinent; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e en Simó Negre, mestre d'aixa, ciutadans de Tortosa. — I II XV s.

⁹⁷ *Segueix e d, ratllat.*

⁹⁸ *Segueix per, ratllat.*

⁹⁹ *Segueix del dit, ratllat.*

||f. 27v

Item, dimarts, a VIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit clavari, de una part, III lliures, XI sous, e són per los jornals de XXXXII hòmens, ab la demesia de III majorals tenguts disapte propasat a dita cèquia; e més, II lliures, I sou, VIII, e són per mig dia feren faena ahir diluns a dita cèquia XXXXVIII hòmens e una dona; que per tot pren suma de V lliures, XII sous, VIII; de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Tomàs Ferrús, sparter, e Gabriel Gavalrà, laurador, de Tortosa. — V II XII s 9.

Item, divendres, a XI de dit mes, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit honorable clavari, de una part, VI sous, VI, e són per lo cost de dos redons que serviren per a fer hun pont en lo camí de Sent Bernabeu, sobre la cèquia, per a passar la gent; e de altra part, II lliures, XIII sous, VI, e són per los jornals de XXXI hòmens e una dona, ab la demesia de III majorals, a dita raó, tenguts dit jorn a la faena de dita cèquia; e més, I sou per fer traure VIII fusts de la aigua en terra, los quals havien servit al pontó que pujà la pedra al stallador; que per tot és III lliures, I sou, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e en Bernat Orient, laurador, de Tortosa. — III II I s.

Item, diluns, a XIII de dit mes, en Joan Custrer, fuster, de Malorques, de present en la present ciutat per alguns negocis ocupat, confessa haver rebut, de ordinació dels magnífichs dos procuradors, XVIII sous, e són per lo cost de tres fusts d'ell foren presos per a fer hun bastiment per a pujar la pedra al dit stallador, los dos dels quals són en ésser, l'altre se'n portà l'aygua del riu, segons dix; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis l'honorable en Loís Manuel, mercader, e en Agostí Colomer, laurador, de Tortosa. — II XVIII s.

Item, dimarts, a XV de dit mes, en Bernat Tarascó confessa haver rebut del dit clavari II lliures, V sous, e són per lo cost e preu de una dotzena e mija de pales de ferre, a raó de II sous, VI pala, d'ell foren comprades per a obs e mester de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e mestre Antoni Vinader, obrer de vila, de Tortosa. — II II V s.

Item, dit jorn, mestre Antoni Vinader confessa haver rebut de dit clavari II sous, VIII, e

són per lo loguer de una portadora e una cassa de ferrer d'ell fonch aguda per a obs e mester de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo dit en Joan Bosch e en Bernat Tarascó. — II II s VIII.

||f. 28r

Item, dimarts, a XXVIII de dit mes e any, lo honorable en Johan Bosch, mercader de dita ciutat, confessa haver rebut del dit honorable clavari I lliures, XV sous; e són per lo cost e preu de VII roves farina havie preses per a obs del dit corroner a XV de dit mes de octubre; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los honorables en Miquel Prats e en Benet Rius, notaris, ciutadans de Tortosa. — I II XV s.¹⁰⁰

Item, dimecres, a XXX de dit mes de octubre de dit any, lo dit Joan Ferrer, en dit nom, confessa haver rebut del dit honorable clavari, de una part, II lliures, VIII sous, VIII, les quals havie rebudes a XV de dit mes per los jornals de XXVI hòmens, ab la demesia de III majorals tenguts a dita cèquia; e més, II lliures, XVI sous, X, les quals, a XXI de dit mes havie rebudes de dit clavari per los jornals de XXXIII hòmens e una dona, ab la demesia de III majorals, tenguts a dita cèquia; e més, III lliures, XII sous, VIII per los jornals de XXXXIII hòmens¹⁰¹ ab la demesia de dits III majorals que dimarts, a XXII de dit mes de octubre havie rebudes de dit clavari; que per tot pren suma de VIII lliures, XIII sous, X, de les quals, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los honorables mossèn Antoni Macip, prevere e comensal de la Seu, e en Benet Rius, notari, de Tortosa. — VIII II XIII s X.

Item, dijous, a XXXI de dit mes e any, mestre Gabriel Serralta, ferrer, confessa haver rebuts del dit clavari XXX sous, los quals, a XXIII de setembre propasat, de aquell rebé per lo corroner per ferramenta li havia feta per a obs e mester seu, per a llavor de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Manuel del Campo e Joan Lexà, ferrers, habitants ab lo dit Serralta. — I II X s.

||f. 34r

Primo, posà en rebuda lo dit mossèn Joan Giner que dijous, a XVIII de octubre 1504, rebé del venerable clero de la Seu, per mans de mossèn Francesch Vicent, prevere, XXXV sous, e són a compliment de aquells XII ducats lo dit clero havie offerts graciosament a la fàbrica de la cèquia. — I II XV s.

¹⁰⁰ *En el marge esquerre: corroner.*

¹⁰¹ *Segueix que, ratllat.*

Item, posà en rebuda lo dit mossèn Giner que a XX de dit mes rebé dels jurats de Alfara VIII lliures, e són per la ajuda de hun trast havie fer en dita cèquia. — VIII ll s.

Item, posà en rebuda lo dit mossèn Giner, de una part dix haver rebut d'en Ffrancesch Flan-dina e sa sogra, na Perera, XVII sous restants a donar al corroner; de n'Agostí Tarasona VIII sous; de mestre Bertomeu Fuster, VII sous; d'en Pere Vinader, VII sous; d'en Miquel Bur-guès, texidor, VIII sous; d'en Joan Bernat, fus-ter, VIII sous, VI; que per tot és III lliures, III sous. — III ll III s.

Item, posà en rebuda lo dit mossèn Giner que divendres, a XV de nombre de dit any, rebé d'en Ffrancesch Solà, ortolà, cal de deena, I lliurs, 6 sous, 4. — I ll VI s III.

Item, posà en rebuda lo dit mossèn Giner que a XVIII de deembre¹⁰² rebé d'en Pere Cartia-no, per mans de Joan [...], XI sous, e són per la sua deena restave a donar a la dita ciutat. — II XI s.

Item, posà en rebuda dit mossèn Giner que a XXXI de mars rebé dels jurats de Benifa-llet XXV sous en prorata de aquells XXXI sous han de donar a compliment de lur taxa. — I ll V s.

Item, posà en rebuda dit mossèn Giner que lo primer de abril rebé d'en Jaume Sabater, hun dels jurats de Aldover, II lliures, VI, dit dit loch havie de donar a compliment del que havien de fer ajuda a la dita cèquia. — II ll VI s.

Item, posà en rebuda que diluns, a XXVII de dit mes, rebé de mestre Pere Cartiana I lliures, V sous, e són en prorata de lur trast. — I ll V s.

||f. 35r

Primo, dimecres, a XXIII de octubre 1504, en Joan Ferrer, laurador, altre dels majorals de la faena de la cèquia, en dit nom, confessa haver rebut de l'honorable mossèn Joan Giner, pro-curator de dita ciutat, III lliures, II sous, VIII, e són per los jornals de XXXVII hòmens, a raó de I sou, VIII lo jorn, ab la demesia de tres majorals tenguts dit jorn a dita cèquia; e per ço, renun-ciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ffrancesch Girart e Miquel Meri-no, verguers, de Tortosa. — III ll II s VIII.¹⁰³

¹⁰² deembre, *interlineat*. Abans febrer, *ratllat*.

¹⁰³ *En el marge esquerre*: b. Giner.

¹⁰⁴ *Segueix VII*, *ratllat*.

¹⁰⁵ *Segueix ho*, *ratllat*.

¹⁰⁶ *En el marge esquerre*: A.

Item, dijous, a XXVIII de dit mes, lo dit Joan Ferrer, en dit nom, confessa haver rebut del dit mossèn Giner III lliures, XII sous, VIII, e són per XXXXIII hòmens, ab la demesia de dits tres majorals, a dita raó, tenguts dit jorn a dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ra-mon Bertran, botiguer, e en Joan de Cardona, sastre, de Tortosa. — III ll XII s VIII.

Item, diluns, a III de nombre de dit any, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit hono-ral mossèn Joan Giner III lliures, VII sous, VIII, e són per XXXX hòmens, ab la de-mesia de tres majorals, tenguts divendres, a XXV de octubre propasat a dita cèquia; e III lliures, II sous, VIII per XXXVII hòmens, ab la demesia de dits III majorals, tenguts a dita cè-quia disapte, a XXVI de dit mes de octubre; que per tot és¹⁰⁴ VI lliures, X sous, III; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Joan Bosch, mercader, e mestre Domingo Bernat, argenter, de Tortosa. — VI ll X s III.

Item, féu fe a mi, notari, lo discret en Ffran-cesch Galindo, notari, com a XVII del dit mes de octubre de dit any 1504, Alí Pintado e Fo-mat Pasageyt, moros de Miravet,¹⁰⁵ confes-saren haver rebut del dit mossèn Giner I lliures, V sous, VI per raó de treballs per ells fets fins en dita jornada en lo forat de la cèquia; e axí, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ffrancesch Gi-rart, altre verguer, e Omar Verdatiela, de Mi-ravet. — I ll V s VI.¹⁰⁶

Item, dimarts, a XII de nombre sobre dit, lo dit Joan Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Giner XVII sous, VIII, e són per los jornals de X hòmens a dita raó havien feta faena al forat de dita cèquia; e per ço, renun-ciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Bertomeu Montornès e en Joan Bosch, mercader, de Tortosa. — II XVII s VIII.

||f. 35v

Item, diumenge, a XV de dit mes, en Andreu Timoneda, menor de dies, laurador, confessa haver rebut del dit mossèn Giner V sous, e són a compliment de aquells VII sous munte la cals d'ell havien presa per a dita cèquia, com los II sous agués rebut dels diners d'en Ffrancesch Solà; e per ço, renunciant, etcète-ra, ne fermà àpocha presents per testimonis

Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers, de Tortosa. — II V s.

Item, diumenge, a VIII de deembre 1504, Alí [Xuntado] e Fomat Papazeyt, moros de Miravet, confessaren haver rebut del dit mossèn Joan Giner I lliures, X sous per los treballs de XVIII jorns los dos havien treballat en dita cèquia, a raó de I sou, VIII per dia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Guillem Carbó, laurador, e Fomat Bernadella, laurador moro de Miravet. — I II X s.

Item, diluns, a VIII de dit, en Joan Ferrer confessa haver rebut delit mossèn Giner VI sous, e són en prorata de XXXV hòmens ab III majorals tenguts dit jorn a dita cèquia, com la restant quantitat a compliment agués rebuda de mossèn Steve Curto, dels diners manllevats d'ell; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers. — II VI s.

Item, dimarts, a XVII de dit, lo dit Ferrer confessa haver rebut del dit mossèn Giner IIII sous, IIII per los treballs de IIII hòmens feren faena a mig jorn en obrir alguns trasts de dita cèquia per fer córrer e passar l'aygua que cavalcava dits trasts per la gran rescuda del riu; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Bonet e mossèn Steve Curto, ciutadans. — II III s IIII.

Item, divendres, a XXXI de giner 1505, en Pere de na Leixà, de Flix, confessa haver rebut del dit magnífich en Joan Giner, II lliures, VIII sous, que són a compliment de aquelles setze pedres havie tallades per a obs de dita cèquia; e a-n Pere Cervelló, aharis del dit loch, IIII sous per lo descarregar dites pedres; que per tot és II lliures, XII sous; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ffrancesch Girart e Miquel Merino. — II II XII s.

||f. 36r

Aldover

Primo, diluns, a VIII de setembre 1504, lo honorable en Miquel Sans, clavari de les pecúnies de la cèquia, posà en rebuda que dita jornada rebé per mans de Tomàs Capcir, hun dels jurats de Aldover, II lliures, IIII sous, e són en prorata de aquelles [9] lliures lo dit

loch ha de ajuda en la fàbrica de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Antoni Serra, hoste de correus, e en Miquel Martí, de Vilanova de Meyà, student en arts en Tortosa. — II II III s.¹⁰⁷

||f. 36v

Benifallet

Primo, diluns, a XVI de setembre 1504, lo honorable en Miquel Sans, clavari de les pecúnies de dita cèquia, posà en rebuda que dita jornada rebé d'en Domingo Deona, hun dels jurats de Benifallet, per mans del magnífich en Joan Giner, procurador, III lliures, XVII sous, e són en prorata de la ajuda dit loch fa a la fàbrica de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Ffrancesch Girart e Miquel Merino, verguers de Tortosa. — III II XVII s.¹⁰⁸

Item, divendres, a XI de octubre deid ti any, lo dit honorable en Miquel Sans, en dit nom, posà en rebuda que dita jornada rebé d'en Domingo Deona, hun dels jurats de Benifallet, per mans del dit magnífich en Joan Giner, procurador, III lliures, XII sous, e són en prorata de la ajuda que dit loch ha a la dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Mateu Miralles, blanquer de Tortosa, e en Pere Folquer, laurador, de Xerta. — III II XII s.¹⁰⁹

||f. 37r

Perelló

Primo, diluns, a II de setembre 1504, rebé lo magnífich en Joan Giner, procurador, lo present any de la present ciutat, III lliures, XV sous en paga e prorata de aquelles VIII lliures que lo dit loch del Perelló a ofertes donar per lo trasta havie de fer; rebé aquelles per mans d'en Bertomeu Riba, de dit loch. — III II XV s.

Item, dimarts, a XXIII de dit mes, rebé lo honorable en Miquel Sans, clavari de dita cèquia, per mans d'en Bernat Guiemet, dels Garidells, I lliura, V sous, e són per lo que havien de pagar en ajuda del trast, ensemps ab lo Perelló, de dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Joan Garidell e mestre Francí Revull, sastre, ciutadans de Tortosa. — I II V s.¹¹⁰

¹⁰⁷ En el marge esquerre: Sans.

¹⁰⁸ En el marge esquerre: Sans. Giner.

¹⁰⁹ En el marge esquerre: Sans. Giner.

¹¹⁰ En el marge esquerre: Sans.

Item, divendres, a XI de octubre de dit any, lo dit honorable clavari posà en rebuda que a XXVII de setembre pasat rebé, segons dix, per mans de n'Arnau Godols, del Perelló, III lliures, XVII sous, V, e són en prorata de la ajuda dit loch fa a dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis lo honorable en Bosc, mercader, e en Joan Ferrer, laurador, de Tortosa. — III II XVII s V.¹¹¹

Xerta

Primo, divendres, a XI de octubre 1504, lo honorable en Miquel Sans, clavari de les pecúnies de la cèquia, posà en rebuda que dita jornada rebé de n'Antoni Aznar e Joan Sunyer, jurats de Xerta, per mans del magnífich mossèn Garidell, VIII lliures, XIII¹¹² sous; e poch dies abans VIII lliures, XVI sous, que per tot és XIII lliures, X sous; e són per la ajuda de hun trast e mig dita vila havia ofert de fer en dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis mestre Mateu Miralles, blanquer, de Tortosa, e en Pere Folquer, laurador, de Xerta. — XIII II X s.

||f. 37v

Primo, dimarts, a III de setembre 1504, en Joan Ferrer, laurador, altre dels majorals de la cèquia, confessà haver agut e rebut del dit mossèn Joan Giner, de les dites pecúnies, II lliures, VIII sous, II, e són per los jornals de XXVIII hòmens e una dona, a raó dels dits I sou, VIII, ab la demesia de dos majorals tenguts dit dia a dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis los honorables en Miquel Sans, notari, e mossèn Pere Sans, fon fill, ciutadans de Tortosa. — II II VIII s II.

Item, dijous, a cinch de dit mes e any, lo dit Joan Ferrer, en lo dit nom, confessà haver agut e rebut del dit mossèn Joan Giner, de les dites pecúnies, I lliura, V sous, VIII, e són per los jornals de XV hòmens, ab la demesia de dos majorals, a dita raó, tenguts dit jorn a la dita cèquia; e per ço, renunciant, etcètera, ne fermà àpocha presents per testimonis en Joan Martí, macip de ribera, e mestre Miquel Merino, sastre, de Tortosa. — I II V s VIII.

Document 2

1504, juliol, 27. Tortosa.

Pagament de 2 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa a n'Alí Caidús per haver portat pedres des de Flix fins a Tortosa per a la sèquia [d'Aldover].

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 105 (2n lligall). f. 6v.

Item, disapte, a XXVII de juliol de dit any, Alí Caydús, moro de Miravet, confessà haver rebut del dit magnífich receptor II lliures, X sous, les quals són per nòlit de deu pedres grosses havie portades ab la barcha de Flix a la present ciutat per a obs e mester de la cèquia, de les quals, renunciant, ne fermà àpocha presents per testimonis mossèn Loís Corder, ciutadà, e Fomat Babaro, moro de Miravet. — II II X s.

Document 3

1512, febrer, 9. Tortosa.

Pagament de les 62 lliures i 10 sous que la ciutat de Tortosa fa a la vídua de Pere Joan Sibil corresponents a la condemna imposada per la reial audiència a causa dels danys causats a les terres d'en Pere Canyigar, cavaller, per les obres de la sèquia iniciada a l'Estret d'Aldover.

AHCTE. Fons de l'Ajuntament de Tortosa. Llibre de Clavaria, 107 (3r lligall). p. 30.

Item, dit jorn, la senyora na Ysabel Sibil, vídua, muller que fonch de mossèn Pere Joan Sibil, quòndam, ciutadà de la present ciutat, com havent dret, títol e causa de mossèn Pere Canyigar, cavaller, dels [dans], processos per aquell fets en les terres e possessions sues per dita ciutat, per causa de la cèquia comensada al cap del stret de Aldover, de la qual causa penja plet en la real audiència, confessà haver rebut del dit mossèn clavari, de ordinació dels dits senyors de procuradors e pròmens del redrez, aquelles LXII lliures, X sous barchinoneses a ella, en dit nom, ab sentència real adjudicats, a pagar per la dita ciutat per la causa e rahó desús dita, y en aquella dita ciutat era stada condenada en donar e pagar a ella, en esmena de la íntegra satisfació de tots los dans per ella en dit nom a dita ciutat en la dita real audiència demanant. E per ço, renunciant, etcètera, presents per testimonis en Miquel Merino e Joan Domènech, verguers, de Tortosa. — LXII II X s.

¹¹¹ En el marge esquerre: Sans.

¹¹² XIII, interlineat. Abans VI, ratllat.